

Ujjongjanak
s örvendezzenek benned
mindazok,
akik téged keresnek;
»Magasztaltassék
az Úr!«
– mondják mindenkor,
akik örvendeznek
szabadításodon.

Zsolt 40,17

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság
Mértékadó
LXXIX. évf. 34. • (3912.)
2023. augusztus 20. • Ára 360 Ft

Az irgalmasság a gyakorlatban megvalósított szeretet

Köszöntjük

a százéves Dávid Katalin művészettörténészt

Augusztus 16-án ünnepelte születésnapját Dávid Katalin Széchenyi-nagydíjas, nemzetközi hírű művészettörténész, akit fia és gondozója, Hidvégi Máté biokémikus, rákkutató, a rákellenes Avemar feltaalálója segít a minden napokban. A szellemileg teljesen friss, korához képest jó egészségi állapotban lévő professzor asszony írásban válaszolt kérdéseinkre.

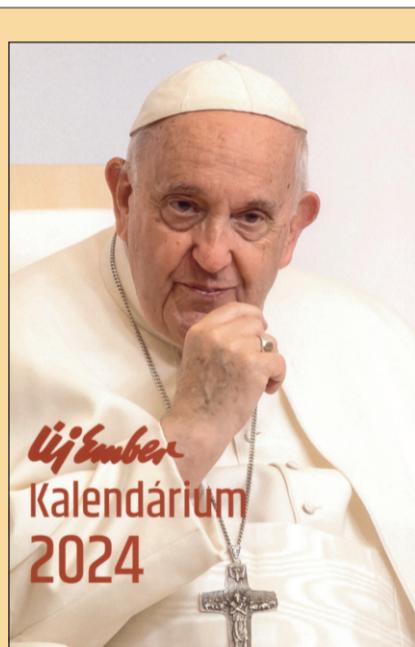
– Tízgyermekes örmény családba született. Édesapja Dávid Lajos professzor, a szegedi Egyetemi Gyógyszertár, valamint a Gyógyszertani és Gyógyszerismereti Intézet igazgatója volt, feleségével együtt mélyen hívő katolikus. Mesélne a családjáról, származásáról?

– Szegeden születtem, két idősebb testvérem, Lala és Tica még kolozsvári voltak. Apánk a kolozsvári egyetemen dolgozott gyógyszerész ként, és amikor az egyetemet Trianon miatt repatriálták, Klebelsberg Kuno kérésére családostól Szegedre költözött, hogy megalapítssa az egyetemi gyógyszertárat és intézetet, s megindulhasson a gyógyszerészek képzése és a klinikai gyógyító-kutató munka. Apám teljesen örmény, anyám félgyőző örmény, félgyőző székely származású volt. A származásom minden fontos volt nekem.

(Folytatás a 9. oldalon)

Foto: Merényi Zita

Megjelent!
Az Új Ember
2024-es
Kalendáriuma
megvásárolható
az Új Ember
könyvesboltban és
a webbolton
keresztül

ISSN 0133-1205

9 770133120548

Üdvösségre hívó jel

Erdő Péter bíboros, primással ünnepelték
a budapest-belvárosi főplébánia megalapításának
975. évfordulóját

A budapest-belvárosi Nagyboldogasszonyság-főplébánia-templom közössége idén ünnepi alapításának 975. évfordulóját. Augusztus 12-én Erdő Péter bíboros, primás mutatott be ünnepi, koncelebrált szentmisét. A bíborossal koncelebrált Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segéd-püspök; Osztie Zoltán, a templom plébánosa, többen a kerület papjai közül, valamint szerzetesek.

A szertartás kezdetén Osztie Zoltán plébános megköszönte Erdő Péter bíborosnak, hogy elvállalta az ünnepi szentmisse koncelebrálását. „Együtt ünnepelhetjük a mi nagy jubileumunkat, azt, hogy 975 éve létezik keresztyén közösség a Duna bal partján.” Ez a közösség olyan örökség, erőforrás, ami arra kötelezi őket, hogy továbbadják az elődeiktől kapott rengeteg kincset.

(Folytatás a 3. oldalon)

Egyenes gerinccel a fény felé

Mustó Péter SJ halálára

Augusztus 6-án a németországi Hildegheimben elhunyt Mustó Péter jesuista szerzetes, dél-amerikai misszionárius, egyetemi lelkész, számos lelkigyalorlat vezetője és népszerű író, akit 2013-ban a lelkigyalorlatos kultúra megteremtéséért a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével tüntettek ki. Görföl Tibor, a Vigilia főszervezője emlékező írását adjuk közre.

megvárnia, hogy a zsinat utáni Egyház a perifériák, a határhelyzetek és az intézményes vallástól távol lévők felkeresésére buzdítja: egész életútja és szellemi alkata kifelé, mások felé hajtotta. Évtizedeknek kellett eltelniük, mire kifelé vetülő útkeresése során megtalálta azt a belső középpontot, amelyben meg tud gyökerezni, s ezután, a csöndes imádság fokozatos feldelezésének hosszú éveiben sokkal igyekezett megszeretettni azt a világosságot, amelynek tisztelei, barátai és tanítványai szemében maga is a képviselője volt.

(Folytatás a 11. oldalon)

A Tábor-hegyi fény, a színeváltozás ünnepén elhunyt Mustó Péternek nem kellett

Ennyire egyszerű kereszténynek lenni

Kis csodák Afrikában Balog Márta nővér
szolgálata által

Balog Márta nővér a Nyolc Boldogság közösség afrikai tartományának elöljárója. Május végén, június elején Banguiban járt, azután pedig Kongóban, ahonnan július 28-án tért haza. A Magyar Kurír és az Új Ember olvasói 2021 óta támogatják a közösség afrikai misszióját, kis csodákat valósítva meg ezzel: karácsonyi ajándékozást, víz biztosítását egy kórház számára, iskola építését.

– Hogyan lett a tartományi elöljárói szolgálatból egy olyan misszió, amelyet olvasóink is támogattak és támogathatnak továbbra is?

– A közép-afrikai köztársaságbeli Banguiban a Magyar Kurír adományából két éve karácsonykor több mint hétszáz gyereket ajándékoztunk meg, és olyan sok pénz gyűlt össze, hogy az ottani közösség elkezdett egy iskolát is építeni belölle. Az első osztálytól az érettségiig tanulnak majd itt a diákok. Már épülnek az első osztálytermek és a tanári, később pedig minden évben újabb termekkel bővítik az épületet. Afrikában nincs ingyenes oktatás, ez is egy magániskola lesz, a közösséggünké. A lakónegyedben, ahol jelen vagyunk, a 2016–2018-as polgárháború óta megháromszorozódott a lakosság, mert vidékről ideménykültek az emberek. Tizenöt éve még a miénk volt az utolsó ház, most egy két-három ezres lakónegyed van körülöttünk, és nagyon nagy a szegénység.

(Folytatás a 7. oldalon)

Reméljük, „a világ nagyjai” meghallják az IVT üzenetét egy testvérries világról

Ferenc pápa augusztus 9-én a vatikáni VI. Pál teremben tartotta az általános kihallgatást. Elmélkedésének középpontjában a lisszaboni ifjúsági világtalálkozó (IVT) állt. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk köze.

Kedves testvéreim, jó napot!

Az elmúlt napokban Portugáliába utaztam, a 37. Ifjúsági Világtalálkozóra. A világjárványt követően Lisszabonban megrendezett IVT-t mindenki Isten ajándékának érezte, amely mozgásba hozta a világ fiataljainak szívét és lépteiit, sok fiatalról a világ minden részéről, sokakét, akik elmenek oda, hogy találkozzanak egymással, és találkozzanak Jézussal.

A világjárvány, mint jól tudjuk, súlyosan rányomta békéjéget a szociális viselkedésre: az elszigeteltség gyakran bezárkózással fajult, és ez a fiatalokat különösen érintette. Az ifjúsági világtalálkozóval Isten adott egy ellenkező irányú „löket”: új kezdetet je-

lentette ez a találkozó a fiatalok kontinenseken át vezető nagy zarándoklatának Jézus Krisztus nevében. És nem véletlen, hogy Lisszabonban, az óceána néző városban történt meg ez, abban a városban, amely a nagy tengeri felfedezések szimbóluma.

És az ifjúsági világtalálkozón az evangélium Szűz Máriát állította példaként a fiatalok elő. A számára legvízásgo-

nére, és néhány beteg fiatallal együtt imádkoztam, hogy Istennel gyógyítsa meg a világot a lélek betegségeiből: a gőgből,

nak. Igaz, hogy ahol fiatalok vannak, ott örööm van, és egy kicsit minden ott van.

Az ifjúsági világtalálkozó alkalmából Portugáliában tett látogatásom a fiatalok áradatának ebben az ünnepi hangulatban zajlott. Köszönetet mondok ezért Istennek, különösen a helyi egyházra gondolva, amely a szervezés és a befogadás érdekelben tett nagy erőfeszítésért cserébe új energiákat kap, hogy folytassa útját, hogy újra apostoli szent-vedéllyel vesse ki a hálókat. A fiatalok Portugáliában már eleve életerős módon vannak jelen, és a világ egyházaitól kapott „vérátömlesztés” után

ott láarma van, ők ezt nagyon jól csinálják.

Miközben Ukrajnában és a világ más pontjain harcok

sik világ: testvérek világa, ahol minden nép zászlaja együtt lobog, egymás mellett, gyűlölet nélküli, félelem nélküli, fegyverek nélküli!

A fiatalok üzenete világos volt: meghallgatják-e „a föld nagyjai”? Ez egy példabeszéd korunk számára, és Jézus ma is azt mondja: „Akinek van füle, hallja meg! Akinek szeme van, lássa meg!” Reméljük, hogy az egész világ meghallja ezt az ifjúsági világtalálkozót, és látja, milyen szép ez, hogy a fiatalok előrefelé mennek.

Még egyszer köszönetet fejezem ki Portugáliának, Lisszabonnak, a köztársasági elnöknek, aki minden szertartásban ott volt, és a többi civil vezetőnek; a lisszaboni pátriárkának, aki nagyon ügyes volt; a püspöki konferencia elnökének és az ifjúsági világtalálkozót koordináló püspöknek; minden munkatársnak és önkéntesnek. Gondolatok bele, a találkozón húszonötözer önként vett részt! Köszönet mindenkinél! Szűz Mária közbenjárására az Úr áldja meg a fiatalokat az egész világon, és áldja meg a portugál népet! Imádkozunk együtt a Szűzanyához, mindenkorban együtt, hogy áldja meg a portugál népet!

Fordította:
Thullner Zsuzsanna
Fotó: Vatican News

a hazugságból, az ellenségeskedésből, az erőszakból. És megújítottuk felajánlásunkat, Európa és a világ felajánlását Mária Szívénék, Mária Szeplőtelen Szívénék. Imádkoztam a békéért, mert sok háború dül a világ sok részén, nagyon sok. A világ fiatalai nagy számban és nagy lelkedeséssel jöttek Lisszabomba. Kis csoportokban is találkoztam velük, és néhányan sok problémával küszködnek; az ukrán fiatalok csoportja fájdalmas történeteket is hordozott. Nem vakáció, nem turistaút volt, és nem is öncélú lelkiesemény. Az ifjúsági világtalálkozó találkozás az élő Krisztussal az Egyházon keresztül. A fiatalok azért jöttek, hogy Krisztussal találkozza-

válnak. Hazafelé menet sok fiatal Rómán keresztül utazott, itt is látjuk őket, itt vannak néhányan, akik ott voltak az ifjúsági világtalálkozón. Itt vannak! Ahol fiatalok vannak,

dúlnak, és miközben egyes eldugott termekben a háborút tervezik – milyen csúnya dolgozhat a háborút! –, az IVT mindenki megmutatta, hogy lehetséges egy má-

A nagaszaki atomtámadás ma is élő üzenet: Soha többé!

Az „elrettentés borzalmas pél-dája” az emberiség történetében az 1945. augusztus 9-én Nagaszaki városára dobott amerikai atombomba, melynek célpontjául a város Szeplőtelén Fogantatás-székesegyházának tornyai szolgáltak, miközben a templomban harminc hívő késsült a szentgyónásra, hogy Nagyboldogasszon ünnepére a kiengeszelődés szentségében részesüljenek – tájékoztat a Fides missziós hírigyökökség.

A 16. században elrettentő üldözöttésekkel akarták megfélemlíteni és hittagadásra bírni a japán keresztyényeket. Ekkor született meg a japán hallgató egyház, mely évszázadokon át titokban tartotta hitét, de gondoskodott arról, hogy titokban megkereszteljék a gyermeket, még ha papok hiány nem juthattak is az Eucharisztia szentségéhez.

Az Úr imája, az Üdvözlégy Mária és néhány katolikus népének elég volt ahhoz, hogy a hit bűvöpatakja életben tartsa nemzedékek hitét. Ennek azonban nagy ára volt: Nagaszakiban szenvédett mártírhálat 1597-ben 26 katolikus hívő; 1622-ben ugyanebben a városban öltek meg további 56 hívőt.

A II. világháború végén Nagaszaki fölött 500 méteres magasságban robbant fel az atombomba – az Ura-

kami Tenshudo (Szeplőtelen Fogantatás-) székesegyház fölött, amelynek tornyai tájékozódási célpontként szolgáltak a B-29-es amerikai repülőgép pilótái számára.

A robbanás pillanatában mintegy harminc hívő tartózkodott a nagaszaki székesegyházban szentgyónásra várva, hogy így készüljenek fel Nagyboldogasszon ünnepére, augusztus 15-ére. Az atomtámadás pillanatai alatt nukleáris porrás emészette Ázsia legnagyobb katolikus templomát, melyet a japán hívek 30 év alatt építettek fel.

A Nagaszakira dobott atombomba 40 ezer embert ölt meg azonnal, 75 ezer embert megsebesített. 1945 év végéig további 74 ezren haltak meg.

Förőr: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

A szomorú évforduló minden év augusztus 6-án, illetve 9-én a hiroshimai és nagaszaki atomtámadás 78 ével előtti drámájára emlékeztet. Nagaszaki abban az időszakban a japán katolikus egyház életének legfontosabb központja volt.

Üdvösségre hívó jel

Erdő Péterrel ünnepelték a budapest-belvárosi főplébánia megalapításának 975. évfordulóját

(Folytatás az 1. oldalról)

Osztie Zoltán megjegyezte: a 975 éves jubileum mellett a napokban megemlékeznek arról is, hogy hetvenöt évevel ezelőtt, 1948-ban szentelte fel a templom Molnár-C. Pál festőművész által készített új főoltárát Boldog Meszlényi Zoltán segédpüspök. Ugyanebben az esztendőben, a plébánia megalakulásának 900. évében, Nagyboldogasszony napján nagy hatású beszédet mondott a Március 15. téren Mindszenty József bíboros, hercegprímás. Elhangzott többek között ez a mondat is: „Ez a templom elbeszél, tanít és eligazít az örök élet felé.”

Erdő Péter megköszönte a kedves fogadtatást, és úgy fogalmazott: „Büszkék lehetünk elődeinkre, akik megmutatták, hogy itt, a Duna-parton katolikus közösségi életet le-

kában, vagy bejáratanál álló missziós keresztre, amelyen a régi évszámok fölött ez a mondat állt: „Mentsd meg a lelkedet!” Ez az üzenet ma is aktuális. Itt és most minden történelmi bizonytalanság és nehézség között Krisztus tanítása nyomán keressük az üdvösséget magunk, szeretteink és néünk minden tagja számára.

Nagyboldogasszony főünnepének előtti szentmiséjét mondjuk. Azt olvastuk Szent Lukács evangéliumában, hogy egy asszony boldognak kiáltotta Jézus anyját, mert ő hordta a szíve alatt, ő szülte, ő táplálta azt a csodálatos embert, akiben felismerte az Üdvözítőt. Igazi női hitvallást hallunk ebben a felkiáltásban.

Olyan hitvallást, amit Jézus elfogad. A Mester helyeslő szavaiban pedig – „hát még azok

milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát és meg

sem utasítja vissza. Nem azt mondja, hogy nem lesz hely

Ő az, aki számára ez a legboldogabb hely öröktől fogva készült. Amikor pedig Jézus a tömegből kiabáló asszonynak válaszol, megvilágítja, hogy Szűz Mária legfőbb érdeme nem az volt, hogy világra hozta őt, hanem már az, hogy a hitben igent mondott az angyal szavára, feltétlen nélkül elfogadta Isten akaratát, és erre tette rá az egész életét.

Ez az igazság pedig nekünk is reményt ad. Hiszen Jézus szülöanyának hivatása egyszeri és megismételhetetlen. Ebben nem követhetjük Szűz Máriait. De legnagyobb tettét, azt, hogy egész lelkével

nozhatjuk. Így Mária mennybevételeinek ünnepe bátorítás és ígéret a mi számunkra is. Ez az ünnep dörömböl lelkünk ajtaján. Tényleg arról szól az életünk, hogy Isten akaratát kövessük? Rendszeresen olvassuk az újszövetségi Szentírást és elmélkedünk róla? Tiszteettel, szeretettel, szenvendélyes érdeklődéssel tanulmányozzuk a katekizmust és az Egyház tanítását, hogy megtudjuk belőle, mit kíván tőlünk az Isten? És ha valamit felismerünk, nem mondjuk-e azt, hogy majd holnap visszatérünk a kérdésre? Nem mondjuk-e azt, hogy

a földön is rend, békesség és örööm fog uralkodni az életünkben. Akkor meg fogjuk különböztetni a fontost a jeleneteketől, a jót a rossztól” – mondta Erdő Péter, s hozzáttette: „Ehhez kérjük a világosságot és az erőt a Boldogságos Szűz Mária közbenjárására.”

A szentmise végén, még a záró áldás előtt Osztie Zoltán plébános a templom borát és egy, a plébániaközösség által készített emlékplakettet ajándékozott a bíborosnak, megköszönve, hogy „briliáns” felkészültségevel, rendkívüli tudásával oly sokat tett a magyar és a világegyházért. Rengeteg segítséget kapott tőle a belvárosi templom és az itteni közösség is. Külön köszönet illeti bíboros atyát azért az áldozatos munkáért, amit a 2021-es budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusiért és az idei pápalátogatáért végzett.

Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök Zoltán atya megköszönte, hogy püspökké szentelésén a budapesti Szent István-bazilikában derűs, mosolygó arcjal részesítette áldásban a köréje gyűlt híveket. „Maradjon meg püspökként is ilyen mosolygósnak, a Szentlélek és a hívek örömeire!” – tette hozzá. A segédpüspök szintén a templom borát kapta ajándékba.

Ezt követően Erdő Péter bíboros, prímás díjakat adott

het és kell élni” Ez a büszkeség pedig minket is arra kötelez, hogy a mai kor változó helyzeteiben is képesek legyünk megélni és vonzó módon továbbadni a hitünket. Ezért imádkozunk ezen a szentmisén és kérjük mennyei Édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária pártfogását.”

Erdő Péter bíboros homiliájában elmondta: „Nagy örömmel fogadtam el a meghívást a mostani ünnepi szentmisére. 975 év egy templom, egy plébánia életében, de még egy nemzet életében is történelmi idő. Ez a plébánia, ez a templom a kezdet kezdetétől királyi egyház volt, közvetlenül az esztergomi érsekhez tartozott, bár a körülötte lévő terület még más egyházmegye, a váci részét alkotta.

Miért tulajdonítottak a királyok ekkora jelentőséget ennek a templomnak? minden bizonnyal azért, mert már a magyar keresztenység kezdetekor istentiszteleti helynek számított, mert a rómaiak is stratégiai pontnak tekintették ezt a hidfórállást, ahol kultusz-hely alakult ki.

A jeles évforduló alkalmából missziós év kezdődik. Hús esztendővel ezelőtt kezdeményeztük az egyházmegyeben a régi népmissziók modern felújítását. Feltekintettük a templomok előcsarno-

is tartják azt” (Lk 11,28) – nem valamiféle helyreigazítás rejlik. Sokkal inkább megvilágítja, teljessé teszi ennek az ismeretlen asszonynak a felkiáltását. Hiszen Szűz Mária valóban a legboldogabb, mert neki jutott Krisztus után a legnagyobb dicsőség, tehát boldogság is az üdvösségen.

Ugyanis a mennyei boldogságban is vannak fokozatok.

A Mennyei Atya házában is sok különböző hely van. Amikor Jakab és János édesanya azt kéri Jézustól, hogy az ő fiai jobbjára és baljára felől. Igaz ugyan, hogy az üdvösséggel állapotában a földi helyek és irányok értelme inkább csak jelképes. Ám az örök boldogságban a helyzetek különbözőségeit maga Jézus is tanítja. Azt mondja ugyanis, hogy az a hely azzal illeti, akinek készítették. És természetesen Szűz Mária gondol, akit az Egyház a „Mennyország Királynaként” tisztel. A keresztenyőkör imádságában már vallja, hogy királynője ő az apostoloknak, a prófétáknak, a vétanúknak. Méltán nevezzük az angyalok királynéjának is.

és életével igent mondott Isten akaratára, mindenkor utá-

akinek segítenünk, adnunk kellene, annak elég lesz kevesebb is? Nem mondjuk-e azt – főleg –, hogy fáradtak vagyunk, hogy napról napra élünk, és nincs időnk, nincs energiánk az Isten akaratáról való elgondolkodásra? Pedig hát ezért élünk.

Azért alkotott minket az Isten, hogy boldogok legyünk, mégpedig nemcsak ma, nemcsak jövőre, hanem örökké és határtalanul. De ezt a meghívást sokszor félretestszük.

Sokszor azt hiszik, hogy fontosabb dolgaink is vannak: adnunk-vennünk kell, építkezni és utazni, gyűjteni vagy szórakozni, vagy egyszerűen csak felejteni. És közben ott van a kezünkben a meghívó, az isteni meghívó az örök boldogságra. Ha azt egyszer komolyan vesszük, akkor már itt

azoknak, akik az elmúlt években különösen sokat tettek a belvárosi főplébánia közösségeért, a templomért. A díjazottak névsora: Baráth Lajos, Csorba Gábor, Derdák Éva és férje, Witzl Antal, Mátyás Mária, Rochlitz Kinga, valamint a Vantai család.

Az ünnepi szentmise a pápai himnusz és a magyar himnusz elénéklésével ért véget.

A 975 éves jubileumi tempolombúcsút többnapos programmal, szentmisékkal, 24 órás szentségimárással ünnepli a plébániai közösséget. A kedd esti, búcsúi szentmisse után gyertyás körmenetet tartanak a belvárosban.

Bodnár Dániel
Fotó: Csapó József
/Esztergom-Budapesti
Főegyházmegye

A BIBLIA ÜZENETE

Szent István sziklája

Mt 7,24–29

Szent István a halála előtt külátlástan helyzetbe került. Imre fia már nem élt, így a trón öröklése és ezzel együtt a megkezdett út folytatása bizonytalanná vált. A két lehetőséges utódjelölt közül az egyik, Orseolo Péter, túl nagy külső függőséget hozhatott volna magával; a másik jelöltől, Aba Sámuelről pedig azért kellett tartani, mert túl nagy volt a belső kiszolgáltatottsága a még minden pogány vezetők felé. Vajon István király az uralkodásának utolsó évében biztos volt-e abban, hogy sziklára építette művét?

Halála után hosszú belső és külső harrok kezdődtek. Szétzilálódott az ország. Csak négy évtizeddel később rendeződik újra minden, egy második szent királyunknak köszönhetően. És vajon abban a négy évtizedben gondolhatta-e igazán komolyan bárki, hogy István sziklára építette az országot? Hiszen hát jött az áradat: ellenkirályok, királygyilkosságok, pogányfelkelés, Gellért vértanúsága, a Búvár Kund történetéből ismert és a Vértesnek nevet adó külső támadások, hűbér a császárnak, testvéri ármány... Talán nem

is gondoltak már István művére, nemhogy arra, hogy hol van az a szikla!

Évszázadok kellettek ahhoz, és megannyi vihar, hogy ma már tudjuk, bátran mondhatjuk: maradandó lett Szent István műve. Hiszen mi vagyunk azok: ez az ország. A falakból nem sok maradt, Pannonhalmán is csak a templom egy kis része. De a szikla: az világosan látszik. Lehet folytatni az építést.

A mi házaink, a mi életünk is hasonló ehhez. Sohasem tudhatjuk biztosan, hogy maradandó lesz-e, hogy sziklára építünk-e. Néha úgy érezzük, kétség sem férhet ehhez. Aztán vannak idők, amikor elbizonytalannodunk. Egy-egy viharban megtépázódik a hitünk is. Sőt, az is lehet, hogy a kívülállók vagy majd az utódainak ujjal mutogatnak: „Lám, azt hitte, sziklára épít, és íme, nem marad utána semmi!” Vagy még rosszabb történik, és nem is foglalkozik velünk senki. Túlél rajtunk a történelem.

Megingó hitünk csak múló gyertyaláng. Pedig azt várunk magunktól, hogy sziklaszírád legyen. Es mintha ezt várunk mások is: hogy szikla

Juhász-Laczik Albin OSB

legyünk a számukra. Sőt vanak olyanok, akik el is mondják magukról, vagy elhitetik másokkal, hogy ők szilárdan állnak, bármilyen jöjjön is, sziklaszírád az értékrendjük.

A szikla egyedül Krisztus. Nem a hitünk, nem a földi építményeink, nem az igazságérzetünk vagy a mondavalónk. Ezek mulandók – Krisztus örök. Mi meghalunk – Krisztus él. Miutánunk esetleg hatástörténet marad – az örömhír Krisztus. Az örömhírt azonban nekünk adják. Pontosan akkor adják nekünk, amikor minden összeomlani látszik, amikor el kell engednünk a saját építményeinket a viharainkkal és a félelmeinkkel együtt. Amikor már csak mi vagyunk meg a szikla. Pontosan úgy, mint Szent István a halála előtt. Ő még a koronáját is át tudta adni. Megtarthatva volna, maga mellé temettethette volna, ehelyett odaadta azt is. Nem földi halalomnak adta, mert abban nem bízott. Szűz Márianak ajánlotta fel. És amikor már nem volt semmije, akkor helyezett minket is végleg erre a sziklára.

Görögkatolikus lelkiség

A Szent Liturgiáról (139.)

Görögkatolikus Egyházunkban nagyon gyakran alkalmazzuk a tömjénezést: a pap (vagy a diákónus, ha ő is szolgál) a szertartások folyamán megtömjénezi a templomot, az ikonokat, a híveket. A főbb istentiszteletekben jelen van, de gyakran előfordul áldásoknál, szenteléseknel is. Legmegakorább a vecsernyei tömjénezés, ami a 140. zsoltárhoz kapcsolódik: „Igazodjék fel az én imádságom mint a tömjénfűst a te színed elé.” Istenek szóló áldozatul ajánljuk fel a tömjént, méltó és igazságos tehát, hogy meg legyen áldva. A szerkönyvünk a tömjén megáldásának szertartását is tartalmazza.

A papi kezdőáldás után a „szokásos kezdet” elnevezésű imafüzér vezeti be 65. zsoltárt, amely egyetemes istendicsítésre szólít fel: „Örvendezzük az Úrnak, minden föld, mondtatok dicséretet az ő nevének; tegyétek dicsőséges dicséretet.” Nem véletlen, hogy ez lett a húsvéti Szent Liturgia első antifónja is. A zsoltár folytatásában szerepel a tömjénre mint áldozatra való uralta – „Bemegyek a te házadba égoáldozatokkal, teljesítem neked fogadásaimat”, illetve még pontosabban a „jó illatszer” említése. Ezért így zárolhat a zsoltáros imádsága: „Áldott legyen az Isten, ki nem távoztatta el imádságomat, és az ő irgalmát éntőlem.”

A zsoltár elimáldozása után következik a „Könyörögjünk az Úrhol”, illetve a rá adott válasz: „Uram, irgalmazz”, majd pedig a tömjént megáldó papi ima. Feltűnő, hogy ez nem az Atyához szól, mint áldó szertartásainak többségében. Ugyanis így kezdődik: „Uralkodó Úr Jézus Krisztus Istenünk, minden meg-

szentelés kútforrása és mennyei áldás osztója.” Nincs benne ószövetségi utalás sem. Bizonyára azért, mert a zsoltárban már volt. Itt viszont azonnal a kérés következik, mégpedig arra vonatkozóan, hogy a pap – bár nem más, mint „bűnös szolga” – hathatósan tudja kérni és leesdeni Isten áldását. Ugyanis Isten az, aki a megszentelést végzi; a pap csupán eszköz ebben. Így szól az ima: „küldd le a tömjére mennyei áldásodat, és áldd meg és szenteld meg azt, és ömleszd reá gazdag adományaidat, és ajándékozd meg hatható erővel”.

Ezt követi egy érdekes utalás, amely az ókori időkbe nyúlhat vissza: nemcsak templomi használatra szolgálhat a tömjén, hanem ott-hon is lehet imádsághoz használni. S így kéri a pap, hogy a megáldott tömjén, illetve annak füstje „szolgáljon minden ellenséges cselvétől, remlátástól, a sátán nappali és éjjeli támadásaitól való szabadulásukra és megőriztetésükre; legyen hívő néped testének és lelkének, házaiknak és épületeiknek megáldására és a te legszentebb, felséges és imádandó neved dicsőítésére”.

Íme, ez a részlet minden összefoglal arra vonatkozóan, hogy miért használjuk a tömjént, miért tömjénezünk. Benne van mindenekelőtt az áldozat, a felajánlás, az engesztelés, de mindenekfölött Isten dicsítése is, nem feledkezve meg a jó illatról sem.

A szertartás azután a szokásos módon záral: a pap „szenteltvízzel meghinti: Megszenneteltetik ez a tömjén a Szentlélek malasztja és a szentelt vízzel való meghintés által, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Ámen”.

Ivancsó István

AUGUSZTUS 20., VASÁRNAP – SZENT ISTVÁN KIRÁLY, MAGYARORSZÁG FŐVÉDŐSZENTJE FÓUNNEPE (Évközi 20. vasárnap, Vajk, Sámuel, Stefánia) – Péld 4,10–15.18–27 (Szent István király példája az igaz utat mutatja.) – Ef 4,17–24 (Öltések magatokra az új ember, aki Istenhez hasonló!) – Mt 7,24–29 (Az okos ember a házát sziklára építette.) – Énekrend: Ho 295 – ÉE 646, Ho 294 – ÉE 287, Ho 297 – ÉE 600, Ho 306 – ÉE 365.

AUGUSZTUS 21., HÉTFŐ – Szent X. Piusz pápa emléknapja (Grácia, Hajna) – Bír 2,11–19 – Mt 19,16–22.

AUGUSZTUS 22., KEDD – Boldogságos Szűz Mária királynő emléknapja (Boglárka, Menyhért) – Bír 6,11–24a – Mt 19,23–30.

A hét liturgiája
A év

AUGUSZTUS 23., SZERDA – Limai Szent Róza szűz emléknapja (Rózsa, Bence) – Bír 9,6–15 – Mt 20,1–16a.

AUGUSZTUS 24., CSÜTÖRTÖK – SZENT BERTALAN APOSTOL ÜNNEPÉ (Aliz, Detre) – Jel 21,9b–14 – Jn 1,45–51.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Szeplőtelen

Augusztus 15-én ünnepeltük Mária mennybevételeit, aki a hagyomány szerint Szent István felajánlotta országát és a koronát.

A Római Misekönyv új kiadásában a szentmisse kezdetén álló bűnbánati ima szövegében az ő megnevezéséből kikerült a „szeplőtelen” jelző. Ez nem jelent változást az Egyház hitében, hiszen a szeplőtelen fogantatás december 8-i főünnepe továbbra is része a Misekönyvnek. A módosítás oka a szöveghűség, hogy magyarul is ugyanazok a szavak hangozzanak el, mint a hivatalos latin nyelvű liturgiában.

Egyetlen szónyi eltérés csupán – mégis, talán ez okozza számunkra a legnagyobb kihívást. Ha nem figyelünk, akkor a misét vezető pap által elkezdet „Gyónom” a megszokott rutint indítja el bennünk, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, akkor – mivel hűséges és igaz – megbocsátja bűneinket, és minden igaztalansgárt megtisztít bennünket” (1Jn 1,8–9).

– éppen azokat a foltokat tárujuk Isten elé, amit nem tudunk életünk szöveteről eltávolítani. Tesszük ezt abban a szírád hitben, hogy „ha azt állítjuk, »Nincs bűnünk«, saját magunkat csapjuk be, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, akkor – mivel hűséges és igaz – megbocsátja bűneinket, és minden igaztalansgárt megtisztít bennünket” (1Jn 1,8–9).

A Misekönyv a szentek saját ünnepei között a korábbi 18 helyett 21 alkalommal kínál fel Máriáról megemlékező ünnep- és emléknapot. Így a pünkösdivasárnapot követő hétfőn Máriát, az Egyház Anyját ünnepeljük. Ez korábban a votív misék között kapott helyet. Azok gyűjtémenye kiegészült „az apostolok Királynője” misekönyögéseivel.

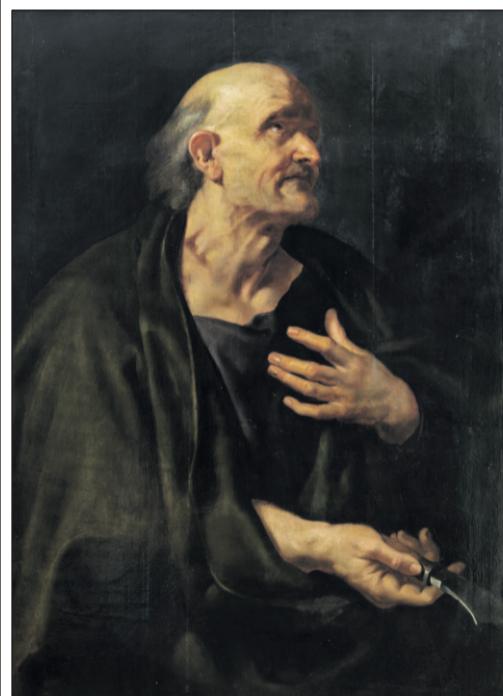
Ahogy ez utóbbi kezdő könyögése fogalmaz, az apostolok pünkösdkor „együt imádkoztak Máriával, Jézus Anyjával”. Így teszünk mi is, az apostoli közösségek utádai, amikor bűnvallás-kor közbenjárását kérjük; amikor a Hitvallásban megvalljuk, hogy Jézus „megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Mária-tól, és emberré lett”; és az eucharisztikus imákban is, kérve az Atyát, hogy „a Boldogságos Szűz Máriaval, Szent Józseffel, az ő jegyesével” és minden szenttel együtt „elnyerjük a mennyei örökséget”.

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Bertalan

Augusztus 24.

Bertalan az Úr tizenkét apostolának egyike volt, de nagyon keveset tudunk róla. Már a neve körül is nehézségek vannak, mert a négy apostolnévsorban Fülöp mellett szerepel Bertalan néven. János evangéliumában pedig ulyancsak Fülöppel együtt jelenik meg, de Nátánael néven. Valószínűnek látszik, hogy a Bertalan – ami a Bartholomeus vagy Bartalmaj, azaz Talmai fia magyarosított formája – a családi, a Nátánael pedig a személyneve. Az ilyen kettős elnevezések akkoriban gyakoriak voltak.

Apokrif iratok tudósítása szerint Bertalan először Itáliában, majd Örményországban hirdette az evangéliumot. Itt lett Krisztus védőszentje. Más hagyomány azt is tudni véli, hogy Indiában is megfordult missziós útja során.

Ereklyéi a VI. században Lipari szigetére kerültek. 938-ban III. Ottó császár Beneventóból Rómába vitte őket, ahol a Tiberi szigeten templomot épített az apostol tiszteletére. E szigeten a pogány Rómában a gyógyítás istenségeinek, Asclepiusnak volt a szentélye. A kezesszíny Rómában Bertalan lett a gyógyítások égi pártfogója.

Az összetört bálvány

Legendája szerint Bertalan Örményországban talált egy templomot, amely bálványának gyógyító erőt tulajdonítottak. Ez a bálvány beszélt, és minden hozzá folyamodó betegnek gyógyulást ígért. Mikor Bertalan belépett a templomba, nagyon sok beteg tartózkodott ott, és áldozatot akartak bemutatni a bálvány előtt. Ám a bálvány egyszer csak felkiáltott: hagyjátok az áldozatot, és ne ajánljátok fel nekem, nehogy az én szenvédésemből is részt kapjatok, mivel Bertalan lánca megkötz enyem – majd ezer darabra tört. Az apostol közbenjáró imádságára pedig az összes jelenlévő beteg meggyógyult.

Útja közben elért Polinius királyhoz is, akinek a leánya lelkibeteg volt. Meggyógyította, majd hirdette a királynak az evangéliumot, úgyhogy az megtért, egész házanépével együtt megkeresztelkedett, sőt később püspök lett.

L. K.

AUGUSZTUS 25., PÉNTEK – Szent Lajos vagy Kalazanci Szent József áldozópap emléknapja (Patrícia) – Rut 1,1.3–6.14b–16.22 – Mt 22,34–40.

AUGUSZTUS 26., SZOMBAT – Izsó, Natália, Tália – Rut 2,1–3.8–11; 4,13–17 – Mt 23,1–12.

AUGUSZTUS 27., ÉVKÖZI 21. VASÁRNAP (Szent Mónika, Gáspár, Cézár) – Iz 22,19–23 (Az Úr az ószolgájának, a Messiasnak a vállára teszi le Dávid házának kulcsait.) – Róm 11,33–36 (Óbelőle, óáltala és őrére van minden!) – Mt 16,13–20 (Te Péter vagy, és én neked adom a mennyek országának kulcsait.) – Zsolozsma: I. zsoltárhét – Énekrend: Ho 227 – ÉE 588, Ho 227 – ÉE 143, Ho 126 – ÉE 596, Ho 269 – ÉE 360.

Ennyire egyszerű kereszténynek lenni

Kis csodák Afrikában Balog Márta nővér szolgálata által

(Folytatás az 1. oldalról)

A közösségek jó híre van, ezért biztosan több gazdagabb család is ebbe az iskolába járatja majd a gyermeket; részben ebből szeretnénk fenntartani az iskolát. A szegény diákokat pedig Magyarországon „örökbe lehet majd fogadni”, vagyis anyagilag támogatni a tanulmányait. Nagyon nagy ajándék számomra a Magyar Kurirral való kapcsolat. Kétségbesésben hívta fel két éve a főszervezőt, Kuzmányi Istvánt, amikor karácsonyi ajándékokat ítértam a gyerekeknek Banguibán. Es annyira nagyvonalúan adományoztak az emberek!

– Mi elől menekülnek továbbra is azok, akik Banguinak ebbe a városnegyedébe költöznek?

– A Közép-afrikai Köztársaságban 2014 óta polgárháború van. A kormány Oroszszágtól kért segítséget a lázadók ellen, így 2016 óta jelen van itt a Wagner-csoport. Jelenleg még tizenyolc törzs között dül háború, a fővároson kívül sehol nincs közbiztonság, ezért az emberek, ha tehetik, idemenekülnek. Az egész országban a Wagner-hadsereg „szabadítja fel” a törzsi területeket. A különböző nagyhatalmak, Kína, az Európai Unió, az Egyesült Államok gyakori stratégiája, hogy felfegyvereznek egy-egy törzset, ezáltal ellen téteket szítanak, és destabilizálnak egy régiót, így olcsón tudnak bányakoncessiókat szerezni. Gyakran muszlim törzsek fegyvereznek fel, ezért ezek az ellentétek hamar vallási konfliktusokká alakulnak át.

– Ilyen, konfliktusokkal terhelt helyzetben hogyan éli meg a külde tést egy kis keresztény közösségi?

– Azok az emberek, akik évtizedeken keresztül háborús közigben élnek, mélypontokkal, reményvesztett időszakkal szembesülnek. Egy többségében muszlim lakónegyedben élünk, ahol a köözösségük a keresztények számára egy sziget. A legfontosabb misszióink a hűségünk, a jelenlétünk, továbbá van egy orvosi rendelőnk, ahol az újszülöttek ingyen kapják meg a szükséges oltásokat, emellett malária elleni kezelést, egynapos sebészeti kezeléseket nyújtunk. A közeljövőben szeretnénk terhesgondozást, szülészetet, nőgyógyászatot is beindítani. Mindezeket az egészségügyi ellátásokat a muszlim közösség tagjainak is biztosítjuk. Vannak olyan magánrendelők a fővárosban, ahol meghamisítják a gyógyszereket. Sokan azért járnak hozzánk gyógyszert venni, mert megbízhatóak vagyunk, tudják, hogy mi nem csapjuk be őket.

– Olvasóink a kongói missziót is támogatták, amikor tönkrement a kórházat is ellátó szivattyú.

– Igen, és sikerült is beszerezni a szivattyút, de még nem érkezett meg. A mi fejünkkel gondolkodva felfoghatatlan, hogy egy éve nincs víz. A kórház egy százötven-kétszáz méter magas dombon áll, a kút pedig a völgyben, ötszáz méternyire. A völgyben a szivattyút védeni kell, ezért ott lakik egy afrikai család, akit azért fizetünk, hogy vigyázzanak a szivattyúra és a vezetékre, nehogyan ellopják azokat. A német származású Mária nővér, aki a kórház igazgatója és a helyi köözösségünk vezetője, azt javasolta, próbálunk inkább a kórház közelében, a dombe tőn kutat fújni. Ehhez azonban két-ezer kilométerről kellett szakembert

hívni, aki sajnos nem talált vizet. Végül megrendelték Olaszországból az új szivattyút, már hajón van, két hónapon belül megérkezik.

– MÁshogyan méri az időt Afrikában. Nekünk valóban felfoghatatlan, hogy egy éve nincs víz.

– Kongó technikailag nagyon fejletlen, ezért tart ez ilyen sokáig. Jelenleg a lenti forrásokhoz jár egy autó, a platóna tele van harmincliteres műanyag bidonokkal, ezeket megtölti vízzel; egész nap ingázik, így biztosítjuk a vizet a kórház számára és a főzéshez. A kórházban – talán furcsa ezt hallani – nem főzünk minden betegnek. Régebben így volt, de a kezelések után a betegek nem akartak hazamenni, hiszen ettől naponta volt ennivaló. Jelenleg csak az alultáplált gyerekeknek és a legszegényebbeknek biztosítunk étkeztetést. Sokszor megtörténik, hogy a szegény betegek az ennivalójuk felé eldugják, hogy odaadhassák a családtagjaiknak, amikor meglátogatják őket. Szívfacsaró helyzetek ezek. A kórházunk majdnem akkor területet lát el, mint Magyarország, és kétszázhuszonöt ágyunk van. Egyes betegek akár egy hetet is gyalogolnak a kezelésért, a családtagjaik elkövetők, és ők gondoskodnak az étkeztetésükről. A kórház területén fenn tartunk egy részt a főzésre.

– Mit jelent az Ön számára szeretesként a nyomor helyein élni?

– Hat országban van jelen a köözösségünk. Amikor elkezdtem az utazásaimat, a szegénység különböző formával találkoztam, amelyek minden megrázóak voltak. Amit azonban Kabindában láttam, az elkezeltetlen volt: alultáplált gyerekek, egyszerű betegségen szenvedők, akiket nem kezelnek időben...

Egyszerre szerettem volna sírni és kiabálni a dühtől. Hogy lehet, hogy a 21. században így élnek emberek? Hogy merjük civilizált emberiségeknevezni magukat? Ami Kongóban történik, az az emberiség szégyene! A világ ásványkincseinek nagy része itt van, mégis Kongó a világ egyik legszegényebb országa. Isten azonban hűséges a nyomorban, és szép látni ezt. Bármennyire nemet mondunk mi ezekre az emberekre, Isten igent mond rájuk. Nagy örööm része lenni Isten igényének.

– Kongó nem biztonságos ország, és a keresztényeket is érik támadások. Szokott félni?

– Az iszlám nagyon előretör Afrikában, egyre több a szélsőséges muszlim csoportosulás. A kelet-kon-

*Ami Kongóban történik,
az az emberiség szégyene!
A világ ásványkincseinek
nagy része itt van,
mégis Kongó a világ
egyik legszegényebb országa.
Isten azonban hűséges
a nyomorban,
és szép látni ezt.
Bármennyire
nemet mondunk mi
ezekre az emberekre,
Isten igent mond rájuk*

gói régió veszélyes, ráadásul decemberben választások lesznek, feszült a hangulat. De nem ez a történet lényege; az élet szolgálatáért vagyunk ott, ebben a dinamikában élünk mindenki. Mbuji-Mayitótól százötven kilométer Kabinda, most az úton legalább öt rendőrsorompóval találkoztunk, mert nagyon kiélezett a helyzet. Nem felek, de amikor megérkezem egy-egy sorompóhoz, görcsbe rändül a gyomrom, főleg, amikor lezárják, és ott áll tíz gépgyáres katona. Nem vagyok bátor vagy erős, de ezekben a helyzetekben mégis van bennem egyfajta erő, biztonságérzés, amin magam is meglepődök. Azért biztosra megyek, és minden utazás előtt gyónok, és egy papírra fel van írva minden kódomb, hogy ha meghalok, hozzáérhessenek a laptopomhoz. Az élet szolgálatáért tesszük, amit tennünk kell, a többiért már nem vagyunk felelősek.

– Afrikai előláróként mit jelent ezekben a háború és terrorizmus szíjtotta országokban szolgálni?

– Bárholával megyek, a saját köözösségeiben vagyok, ezáltal a világ az otthonom, és ez nagy biztonságot ad. Rengeteg nagyszerű közösségi testvérrrel találkozom. Én az év felett töltöm kint, ők évtizedeken keresztül szolgálnak ilyen körülmenyek között. Elöljáróként a munkám legfőbb része a problémák megoldása, és afrikai előlárónak lenni nem egyszerű feladat. Több posztraumás stressz szindrómában szenvedő nővérünk is van, mindegyikük több háborút élt túl. Az esti nevetgélések mögött komoly és igényes munka áll, pszichológusokkal dolgozunk együtt. Az örökkedelmi sok készsében, lelkigondozásban van ré-

szük. Előfordult, hogy beszélgetés közben, amikor valaki hirtelen kinyitotta az ajtót, az egyik nővér, aki háborús közigből érkezett, azonnal az asztal alá bújt. Nap mint nap szemszéslünk a halállal, egzisztenciális kérdésekkel, nagy kihívás, hogyan kísérjünk, mikor segítsünk.

– Szokott előadásokat tartani? Hol lehet hallani Önt?

– Szívesen megyek, mert szeretek mesélni. Istenről szól ez az afrikai misszió, és én nagyon szeretek Isten csodáiról beszélni, ha van időm, energiam.

– Mire van most a legnagyobb szükség, hogyan segíthetnénk a legjobban a Nyolc Boldogság közzött?

– Banguiban szeretnénk befejezni az iskola első osztálytermeit, és tetőt építeni. Kongóba egyre több önkéntes jön segíteni a kórházba: orvosok, gyógytornászok, fogorvos, laboraszisztszensek. Egy belga házaspár például, a férfi orvosi műszerek technikusa, rendszeresen ott tölti a szabadságát. A férfi hat héttel minden megjavít a kórházban, a feleség pedig laborasszisztens, aki képzést tart a laboratóriumunk munkatársainak. Ilyen önkéntesek számára szükség van vendégházra. Az afrikai klímavisszonyok között sokkal fárasztóbb nyolc órát dolgozni, ezért fontos lenne, hogy az önkéntesek nyugodt helyen tudjanak regenerálni. Víz már lesz, de kell egy új épület, napelemek az áramszolgáltatóhoz, sok mindenre szükség lesz. Kétezer-ötszáztól egymillió forintig érkeznek az adományok, és én a kétezer-ötszáztól ugyanúgy el sírom magam, mint az egymilliót; csodálatos, milyen nagyszerű emberek vannak. Nincs olyan kis összeg, amivel ne lehetne valaki egy nagy csoda részese. Maliban, Bamakóban például két leányanya tandíját fizettem ki magyar adományozóknak köszönhetően. Az utolsó félévre nem volt már pénz, éppen írni akartam a Facebookra, és abban a pillanatban felhívott valaki, hogy az apukája adományozni szeretné, mennyi pénzre lenne szükség. Azonnal meg tudtam mondani az összeget. Ott volt az isteni kacsintás. Sok csoda történik így.

(A Nyolc Boldogság Alapítvány köszönettel fogad minden adományt. Folyósámlaszáma: 10918001-00000046-84530004. A közleménybe írjak be, hogy melyik programot támogatják: Bangui iskola vagy Kabinda.)

– Magyarországon ritkán vannak ilyen tapasztalataink, de jó lenne itt is az evangélium lapjain járni.

Thullner Zsuzsanna
Fotó:
Balog Márta archívuma

Beöltözést ünnepeltek a domonkosok

Urunk színeváltozásának ünnepén, augusztus 6-án a soproni Szent Júdás Tádé-templomban tartott szentmíse keretében Andrzej Kostecki OP tartományi vikárius a domonkos rend habitusába öltözette Csáki Attila jelöltet.

Az ünnepségen részt vettek a soproni rendház szerzetesein kívül a debreceni testvérek, illetve a világi domonkos család tagai Sopronból, Győrből és Budakesziről; Körösine Merkl Hilda, a világi közösség vezetője, valamint Attila testvér vendégei.

A domonkosok fehér habitust viselnek, mely taláróból, skapuláróból és széles vállgalléróból áll. Erre kis csuklyás, könyéig érő vállgallérrel ellátott fekete köpenyt vesznek. Derekonkut széles bőrövet hordanak, melyen rózsafüzér függ.

A beöltözött szertartásával Csáki Attila az észak-németországi (teutón) provincia wormsi kolostorában augusztus 8-án beöltözött két jelölttel együtt kezdi meg egyéves újoncidejét, azaz a noviciátust. Attila testvér rendi védőszentje Nagy Szent Albert püspök és egyháztanító lett.

A beöltözés közös ebéddel zártult a rendház refektóriumában a domonkos család tagainak részvételével.

*

A noviciátusnak szabályozott napirendje van. A magiszter (újoncmester) felügyeli a növendékek lelki képzését, bevezetve őket a rendi szabályzat, lelkiség és rendtörténet ismereteibe. Az újoncok részt vesznek a rendház életében, az imaórakon, étkészéken és más feladatokat is ellátnak. A noviciátus idején megismerhetik a tartomány rendházait, illetve a Szent Domonkos életéhez kapcsolódó fontos helyszíneket Franciaországban és Spanyolországban.

Forrás és fotó: Domonkosok.hu

Szent Domonkos emléknapján szentmíse keretében tett örökfogadalmat Neveda Orsolya Bernadett domonkos nővér. Augusztus 8-án az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Domonkos Nővérek közössége a budakeszi Havas Boldogasszony-templomban ünnepelt.

Intenzív napokat él az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Domonkos Nővérek közössége. Szent Domonkos liturgikus emléknapjához kapcsolódva két új növendék kezdte meg jelöltévet, jelöltük beöltözött, és már novíciaként van jelen a közösségen, egy nővértük letette első fogadalmát, Baritz Sarolta Laura nővér ezüstfogadalmát ünnepelte, és az emléknap előestéjén elhunyt a budakeszi Szienai Szent Katalin Konvent tagja, Emília nővér. Az emléknap Neveda Orsolya Bernadett nővér örökfogadalmának ünnepe volt.

Megtelt a budakeszi Havas Boldogasszony-templom. A fogadalmat tevő nővér délvídeki, a nyugat-bácskai Bezdán szülötte. Népes családja, nagy rokonsága, barátai, szerzetestársai, egyetemi évfolyamtársai ünnepeltek a domonkos nővérek közösségeivel.

Szentmíse keretében tett fogadalmat Bernadett nővér. A főcelebráns és szónok Puskás Antal OSPPE pálos tartományfőnök volt. Nagy számban koncelebráltak pap testvérek, többen a Vajdaságból érkeztek.

Az evangélium elhangzása után Bernadett nővér a magisztra középre vezette, az elöljáró elé. „Mit ki-vánsz?” – tette fel a kérdést Kakucs Adél Petra általános főnökő fogadalmat tevőnek. „Isten irgalmat és a tiétek” – válaszolta Bernadett nővér, majd a földre borulva fejezte ki önáradását Jézusnak és meghalását a világnak.

Puskás Antal ehhez a jelenetthez kapcsolta szentbeszédét, s arról a lelkületről beszélt, melyben tudatosul a szerzetesben, hogy rázsorul Isten és szerzetestársai irgalma, szereteté-

Aki megérezte a szabadság ízét Örökfogadalom a domonkos nővéreknél

re. „Az teszi képessé és alkalmassára, hogy egy életen keresztül ott legyen jegye, Krisztus mellett. Ez az a lelkület, amellyel kezdődnie kell a szerzetesi életnek, és ezzel kell előre haladnia is – kezdte szentbeszédét a pálos tartományfőnök. – Akit Isten magához hív, akit magának szentel, az megérzi a szabadság ízét, és ezért köteleződik el. Ez a szabadság, amikor semmi sem akadályozza az embert abban, hogy szeressen.

A világ úgy gondolkodik, hogy a szabadság korlátaival kívül vannak, a körülmenyekkel keresendők. Ám a valódi bilincsek belül vannak. Aki Krisztus utján jár, ezektől szabadul meg. De nem egyik napról a másikra, hanem folyamatosan. A Krisztusra figyelő, az ő vezetését követő ember azt tapasztalja, hogy egyre tisz-

tábban és jobban látja, hallja a lényeget abból, ami körülötte zajlik. Hallja és látja testvéreit, s egyre jobban szereti a körülötte lévő világot. Örülne tud a kis dolgoknak is: hogy nő a rettek a kertben, hogy napsütéssel kezdődik a nap. Megnyílik a szeme és a füle a minden napok csodáira. Erre a szabadságra hívja meg az embert az Úr, ebben kell növekednie, és akkor megszületik benne a vágy, hogy örömről másoknak is beszéljen, hirdesse a szabadulást. Az emberek pedig látják rajta, hogy szabad, teljes az élete, s ezzel hatni tud. Az életével prédiál!” – mutatott rá a pálos előláró.

Közvetlen hangon fordult Bernadett nővérhez: „Már többször tettél fogadalmat. A fogadalom eszköz, amely a tökéletes szeretet felé segít,

és megerősít, hogy félre tudj tenni belsejű akadályokat. Ez a küzdemény élethosszig tart. Mindig van mit teni és felfedezni, minden találni hibát, amit kijavíthatunk, s ilyenkor egyúttal még jobban érezhetjük Isten irgalmát.

Életünknek a Krisztushoz való hasonlóság miatt van értelme. Ne ledjük, hogy csak ezáltal tudunk adni a világunknak, ez tesz egyre szabaddabbá minket, s ez képes új lendületet adni a megrekedt életeknek. Engedd, hogy Krisztus olyanná alakítson, amilyennek látni akar!”

A szertartás a fogadalomtétellel folytatódott. Az általános főnöknő kérdezéseire válaszolva a jelölt megérőítette Krisztushoz és Egyházához tartozását, engedelmességét a rendi konstitúció szerinti tiszta életre.

Keressétek a színeváltozás hegyeit!

Hálaadó szentmíse az Élet hete városmisszióért Kaposváron

Augusztus 6-án, vasárnap ünnepi szentmisén adtak hálát a július 30-án elkezdődött Élet hete városmisszióért a kaposvári Nagyboldogasszonyszékesegyházban. A szentmíset Varga László megyéspüspök mutatta be.

mert szükségeket van rá” – fogalmazott a megyéspüspök, majd Jézussal az Igében való találkozásra buzdította a jelenlévőket.

Július 30-án Varga László megyéspüspök és a Jopp Evangelizációs Központ meghívására több mint harmadik fiatal érkezett Kaposvárra az ország számos pontjáról, hogy részt vegyen a Pál-kurzuson és városmisszióra. „A Szent András Evangelizációs Iskola által szer-

„Köszönöm, köszönöm, köszönöm! – kezdte prédikációját a megyéspüspök. – Köszönöm a Jóistennek, hogy ilyen csodák történnek Kaposváron. Köszönöm a szerzőknek, a »szőlőmunkásoknak«, köszönöm a zenészeknek és a Szentléleknek! S köszönöm mindenkinnek, aki jelen volt ezen a héten, hogy evangelizáljon. Köszönöm a családoknak a befogadást, a vendéglátást, s még folytathatnám a köszönetet. Maradjatok hálásak, és akkor az Úr megörzi a szíveteket békéjében és örömben. Nincs vége! Ez az élet kezdete volt. Most jön a java! Életté kell válnia mindeneknek, amit a színeváltozás hegyén általtetek napról napra felmenve a hegyre, és életté kell válnia azoknak a csodáknak, melyeknek tanúi voltatok, és melyeket megéltek.

Tegyétek szokásotokká a színeváltozás hegyén való »Uram, jó nekünk itt lenni!« állapotot. Nem szabad csak az ünnepekre korlátozni ezt az időt, s csak a templomra korlátozni ezt a helyet. Keressétek a hegyeket, a színeváltozás hegyeit, ahol sokkal közelebb lehettek Jézushoz, s ahol – mert ott sokkal magasabban vagytok – látszik az egész táj, s egyszerre lehet látni a mennyet és a földet. Ott összekapcsolódik a kettő. Vannak helyek, ahol megírja Jézus, hogy minden körülmenyek között jelen van. Ilyen csoda az Eucharisztia, a Jézussal való találkozás csodája. Keressétek a jobbik részt, azokat az időket, amikor ott ültök az Úr lába előtt, és »semmit sem tesztek«. Nem akcióztok, nem szerveztetek, hanem csak engeditek, hogy szeressen az Isten. Keressétek ezeket a Tábor-hegyi pillanatokat naponta,

vezett nyolcnapos evangelizációs tanfolyam célja a kéregymatikus evangelizáció, az örömhír továbbadásának elsajátítása, melynek során a hitről nagyon egyszerűen az alapvető és legfontosabb igazságokat tudjuk hirdetni” – emelte ki Gyuris Gellért, a Pál-kurzus egyik szerzője, majd elmondta: Magyarországon 1996 óta szerveznek Pál-kurzust. A Szent András Evangelizációs Iskola külföldről vette át a képzést, mely témáját tekintve azt az örömhírt járja körbe, amit a Szentírás kérügmának nevez.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Mialatt a hívek elimádkozták a Mindenszentek litániáját, a fogadalmat tevő kereszt alakban arccal a földre borulva (véniát téve) fejezte ki teljes önáradását Krisztusnak. Neveda Orsolya Bernadett fogadalmat tett, majd következett a fától megáldása, ami végleges Istennék szenteltisége fejezi ki a Krisztus iránti kizárlagos jogesü szerepet szimbólumként. Végül a békécskóra került sor, ami a befogadás jelképe: Bernadett nővér immár a közösséggel teljes jogú tagja. Az örökfogadalom után agapé vette kezdetét. Bernadett nővér rokonsága saját készítésű süteményekkel, a nővérek szendvicsekkel végélték meg a több mint százötven ünneplő vendéget.

Bernadett nővér egy, a Vajdaságban tartott ifjúsági alkalmon ismerte meg a domonkos nővéreket. Az addig az egészségügyben, gyógymaszszőrként dolgozó fiatal életét megváltoztatta ez a találkozás. Hét évvel ezelőtt belépett a domonkos nővérek közösségebe. Egy év jelöltsegé, majd két év noviciátus következett, melynek második felében apostoli munkát végzett a rend egyes házaiiban, majd letette első fogadalmát. Ez négy éven keresztül évente megújította, közben folytatta tanulmányait, részt vett az apostoli munkában, egyre mélyebben élte meg a domonkos hivatást, és felkészült az örökfogadalomra. Hivatására elvezette arra a felismerése is, hogy nagyon szeret gyerekekkel foglalkozni. Elvégezte a hittanári szakot, most pedig a váci Apor Vilmos Katolikus Főiskolán szerez tanítóni képesítést. Szerzetesi nevét, amit a beöltözése óta visel, Soubirous Szent Bernadetről, a lourdes-i látnokról kapta, aki gyermekkora óta nagyon közel áll hozzá.

A domonkos nővérek közösségehez negyvenhét nővér tartozik. Négy házból élnek: Budakeszin, Kőszegen, Szombathelyen és Hódmezővásárhelyen.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Árvíz Szlovéniában

Gyűjtés a katasztrófa utáni mentés támogatására

Az augusztus első napjaiban Szlovéniában pusztító árvizek után a károsultak megsegítésére és a helyreállítási munkálatok támogatására hirdet adománygyűjtést a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Az ország több régiójában a hirtelen lezúduló, öznívízszerű esőzés áradásokat, földcsuszamlásokat okozott, épületek dőlték össze és váltak lakhatatlanná, százakat kellett evakuálni.

Az augusztus elején lezúduló jelentős mennyiségű csapadék Szlovéniában leginkább az ország középső és északi részein okozott katasztrófahelyzetet. Ezen régió több szakemberei a szervezet helyi

már az előtött épületek egyenletes és gyors kiszáritására és az átállt falak további károsodásának megelőzésére. A Máltai Szeretetszolgálat

higiéniai termék-válogatást, összesen 7,5 tonna árut visz az érintett helyszínekre. A múlt hétfégi áradások miatt tízezrek kényszerültek otthonuk elhagyására Szlovéniában, az ország történetében nem fordult még elő ilyen fogható katasztrófa.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a Szuverén Máltai Lovagrend Szlovéniában működő helyi szervezeteivel együttműködve indít gyűjtést.

falujaiban is rendkívüli helyzetet hirdettek, a mentési munkálatok a következő hetekben is folytatódnak, a helyreállítás hónapokig is eltarthat. Több helyszínről százakat kellett helikopterrel evakuálni.

A Ljubljana fölött található településekre hordozható áramfejlesztőket és tizenöt

nagy teljesítményű falszáritó gépet telepített a magyar segélyszervezet, ez utóbbiakat az elmúlt évtizedben számos árvíz helyszínén használták

munkatársaival együtt tartós-élelmiszert és higiéniai termékeket osztanak a helyszínen.

Emellett a segélyszervezet vészhelpet kezelési csoportjának speciális eszközeivel és szakképzett önkénteseinek munkájával is támogatják a védekezési munkálatokat.

Az eszközökön kívül 10 millió forint értékű segélyszállítmányt is eljuttatt a térségbe a karitatív szervezet, az MMSZ kamionja 9 raklapnyi tartós élelmiszert és 6 raklap-

A mentés és helyreállítás támogatására felajánlott adományokat az adomanyozz.hu oldalon keresztül, vagy banki átutalással az 11784009-20200745 számlaszámon fogadja a segélyszervezet. A humanitárius akciót a 1350-es adományvonallal hívásával, hívásoknál 250 forinttal is támogathatják.

Forrás:
Magyar Máltai
Szeretetszolgálat
Fotó: Ales Beno/AFP

A múlt heti árvizek után a Szlovén Püspöki Konferencia 75 ezer eurós gyorssegélyt adományozott az árvizek és földcsuszamlások áldozatainak. A ljubljai székhelyű testület bejelentette, hogy a támogatást a Katolikus Caritas biztosítja – tájékoztatott a SIR olasz katolikus hírügynökség augusztus 10-én.

Korábban a Szombathelyi Egyházmegye és a Muraszombati Egyházmegye közötti pasztorális együttműködés jegyében a Szombathelyi Egyházmegyei Karitász 1 millió forint értékben segélyadományt küldött a szlovéniai természeti katasztrófa károsultjainak megsegítésére, ahogy arról a Szentgotthárdi Nagyboldogasszon Nagyboldogasszon Plébánia Facebook-oldala számolt be augusztus 9-én.

Kettős jubileum az encsi parókián

Pacsai János szentelésének jubileuma alkalmából ünnepi Szent Liturgián adott hálát az elmúlt két és fél évtizedéért, Orosz Atanáz megyéspüspökkel, Keresztes Szilárd emeritus megyéspüspökkel, a cseréháti kerülethez, valamint a parókiához személyesen is kötődő papsággal együtt végzve az oltárszolgálatot. Az eseményről szóló beszámolót augusztus 7-én tette közzé honlapján a Miskolci Egyházmegye.

Keresztes Szilárd püspök a szertartáson megáldotta az ezüstlakodalmait is ünnepelő Pacsa János atya és Mónika tiszteletasszony házasságát. Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, megköszönve Pacsa Jánosnak a Miskolci Egyházmegyében tett szolgálatát, Ferenc pápa áldását nyújtotta át a jubilánsnak, és Isten kegyelmét kérte számára a következő évtizedekre is. Pacsa János lassan tíz éve teljesít szolgálatot Borosod-Abaúj-Zemplén vármegyében az encsi

parókián; 2016-tól a cseréháti esperesi kerület esperese is.

Forrás és fotó:
Miskolci Egyházmegye

Beiktatták a pécsi székesegyház új plébánosát

Kettős ünnepet ültet a pécsi Szent Péter- és Szent Pál-székesegyházban augusztus 6-án este. Urunk színeváltozásának ünnepén Felföldi László pécsi megyéspüspök koncelebrált szentmisén iktatta be hivatalába a székesegyház új plébánosát, Máger Róbert püspöki irodaigazgatót.

Felföldi László megyéspüspök 2023. augusztus 1-jén személyi változásáról rendelkezett, melynek részeként Szép Attila hivatalvezető püspöki helynököt, plébánost – saját kérésére – felmentette a pécsi székesegyházi plébánia vezetése, valamint a hivatalvezetői és püspöki helynöki megbízatása alól, és tanulmányi szabadságra engedte doktori tanulmányok befejezése érdekében. Ehhez kapcsolódóan a főpásztor Máger Róbert püspöki irodaigazgatót – más megbízásainak érintetlenül hagyásával – kinevezte plébánosnak a székesegyházi plébániára.

Az ünnepi szentmise beiktatási szertartásának kezdetén Máger Róbert kinevett plébánosként kérte Felföldi László megyéspüspöktől a székesegyház plébániosi tisztségeibe történő beiktatását, majd hűséggel megfogadta a plébániosi kötelességek teljesítését. A főpásztor átadta a templom kulcsait az új plébánosnak, jelképesen kifejezte ezzel, hogy annak gondos őre legyen.

Az Urunk színeváltozásáról szóló evangéliumi szakasz felolvasását követően Máger Róbert a székesegyház új plébánosaként a püspök előtt megújította a papszenteléskor tett korábbi ígéretét, majd annak kifejezésére, hogy szolgálatát a Katolikus Anyaszentegyház tanításának megfelelően gyakorolja, kezét az evangéliumoskönyvre helyezve hitvállást tett a népszíne előtt. A megyéspüspök kézfogással köszöntötte a tisztségebe beiktatott plébánost.

Szentbeszédében a főpásztor a beiktatás Urunk színeváltozásának ünnepéhez kötődő

olyan jelképről, mely kinyit dolgokat, lehetőséget teremt; sokszor önmagunk, a szívünk megnyitását is jelenti, melyhez együtt gondolkodást és közös beszélgetéseket kér a hívektől. A plébániás első számú feladata ugyanis – mutatott rá a főpásztor –, hogy megnyissa és feltárja az evangélium szavait, azokat, amikről beszél, és azokat is, amikről nem.

A szentmise záró részében Máger Róbert, a pécsi székes-

dődik számára, melyhez azt kívánja és kéri mindenkitől, hogy Krisztusra figyeljen és ót hallgassa, ahogy a napi evangélium tanításában is elhangzott.

Végezetül a főpásztor megköszönte Máger Róbert készséget és a szolgálatot, majd Istent áldását kérte az egyházközösségére és a jelenlévőkre.

Forrás és fotó:
Pécsi Egyházmegye

Szent Donát vártonú oltalmában

Püspöki szentmise Székesfehérvár-Öreghegyen

Székesfehérvár Öreghegy városrészének régi fogadalmi ünnepe Szent Donát püspök búcsúja. Ennek alkalmából augusztus 6-án az öreghegyi Szent Donát-kápolnánál Spányi Antal megyéspüspök mutatott be koncelebrált szentmisét, melyen megemlékeztek a szőlőhegyek vihar, villámcsapás és jégeső elleni védelmezőjéről, Szent Donát vártonú püspökről.

A Szent Donát-tisztelet Székesfehérváron a 18. századból ered. A város középkor óta művelt szőlőhegyének legmagasabb pontján, Öreghegyen 1733-ban a szőlőművelő polgárság kérésére kápolnát építettek Szent Donát püspök tiszteletére. A kápolna a második világháborúban megsemmisült, de a rendszerváltást követően újjáépítették.

A hagyományoknak megfelelően idén is püspöki szentmisével ünnepeltek a

Szent Donát-kápolnánál. A főpásztort Tornayi Gábor plébános köszöntötte.

Spányi Antal püspök prédikciójában megemlékezett Szent Donát vártonóról; a szent év századokra visszanyúló tiszteletéről beszélt.

A székesfehérvári Donát-búcsún részt vevő hívek Szent Donát püspök közbenjárását kértek életükért, családjukért.

Forrás és (archív fotó):
Székesfehérvári Egyházmegye

Az irgalmasság a gyakorlatban megvalósított szeretet

Köszöntjük a százéves Dávid Katalin művészettörténészt

(Folytatás az 1. oldalról)

Nemcsak azért, mert a gyerekkorunkat szó szerint megédesítették az örmény finomágok, és nem is csak azért, mert mindenkit szülőm számára az ősektől átörökített istenhit volt a legfontosabb, hanem azért is, mert a tanáram közt is akadtak erdélyi örmények. Középkori régészettelből az örmény Roska Mártonnál doktoráltam, és azért választottam az egyetemen a művészettörténetet, mert apám kolozsvári örmény barátja, Felvinczi Takács Zoltán még tizenéves koromban megyőzött ennek a szakmának a fontosságáról, egyetemességéről. Szüleim a szívükben, lelkükben életük végéig erdélyiek maradtak, és ezt bennük is tudatosították. Ha kérdeztek tőlem, hol születtek, minden úgy választam: Szegeden, de a család Erdélyből jött. Régen megfogalmazott gondolatomat isméttem, amikor azt mondjam, hogy a család része annak a szövédéknek, ami vagyok, nemcsak génjeimben határoz meg, hanem szellemi, lelkei valóságomban is. Biztosan jelen van minden gondolatomban anélkül, hogy ez tudatosulna. Bár a családunkban meghatározón fontos volt a hagyomány tisztelete, sehol nem tapasztaltam nagyobb szellemi szabadságot, mint otthon. minden gyermek önmaga lehetett, mert a szüleink tudták, hogy a boldogságunk függ attól, mennyire tudtuk kibontakoztatni a magunkkal hozott képességeinket, a bennünk lévő szellemi, lelti, testi lehetőségeinket, a mindenki benne rejlő talentumokat. Apánk mondása volt: „Vagyont nem tudok adni, csak egyetemi diplomát biztosíthatok, olyan területen, amit mindenki maga választ magának.” A tíz testvérből már csak ketten élünk Szaniszló húgommal. És közülről elsőként Lala (Dávid Lajos Szaniszló – a szerk.) halt meg, aki pap volt és szent.

– Soha nem titkolta, mennyire fontos Önnek a katolikus hit.

– Katolikus vagyok, annak neveltek. Isten létezésében és irgalmában soha nem kértedtem, és ami ugyanilyen fontos, soha, egyetlen pillanatra sem inognat meg az Egyházhöz tartozásomban. Ne értse félre, nincs ebben semmi dicsekével! Nem is lehet. A kétkelés is lehet szent, hiszen végül is az Isten kereséséről van szó. Aki így sóhajt fel: Úgy szeretnék hinni, de nem tudok!, az lehet ugyanolyan szent, mint a hívők leghívőbbje. Magamnak azonban nem tudok fontosabban elközelni az Egyháznál. A katolicizmust az élettel együtt kaptam, és senki nem veheti el tőlem. Életem során sokszor lettem eltávolítandó „klerikális reakciós”, de mi ez ahhoz az örömhöz képest, amit az Egyházhöz tartozás adhat! Máté fiam

szokta kérdezni, hogy kinek drukkolnék, ha a vatikáni labdarúgó-válogatot a magyarral játszana. Azt hiszem, bajban lennék... Ismerve Krisztus nagyvonalúságát, ő biztosan azt mondani, hogy nyugodtan drukkoljak a magyaroknak. Ehhez tudnék is támogató érvet hozni a szakmából, hiszen Szent István a pápától, azaz az Egyháztól kérte és kapta meg a Szent Koronát, és ezzel Magyarország örökre lefoglaltatott az Egyháznak.

Nem tudok más nemzetről, amely ennyire az Egyházé volt, mint a magyar. Bizonyára számtalan szor bizonyultunk méltatlannak erre, de a történelmi tény akkor is az, hogy az Egyházé vagyonk.

– A második világháborúban, a holokauszt idején egyetemistaként csatlakozott a zsidómentő akcióhoz.

– Szegeden jártam egyetemre, ahol a katolikus fiatalok lelkivezetője egy fiatal jezsuita, Izay Géza volt. Nem sokkal a papi működése megkezdése után, 1942–43-ban kiállt körülöttem egy csoport, egy katolikus barát, lelti kör, amelynek a tagjai, rajtam kívül, Molnár László orvostanhallgató, a későbbi debreceni neurológusprofesszor, Koczkás Sándor bölcsészhallgató, a későbbi irodalomtörténész, Penczi András joghallgató, a zsidó származású Stein István vegyészhallgató (nevét később Szentpéterre magyarosította) voltak, illetve Pestről leutazott hozzáink Pejacsevich Márk és Széchenyi György. Többen voltunk, de a felsoroltakból állt a feladatokat vállaló belső mag. Szinte minden reggelem azzal indulott, hogy Izay Géza telefonált, megbeszélő a napi közös teendőket. Tudatosan törekedtünk egy új, modern katolikus gondolkodás és magatartás kialakítására azzal a céllal, hogy mi formáljuk meg, mi határozzuk meg a korszerűt. Bár Izayval lényegében azonos korosztályba tartozunk, és minden megbeszélt velünk, kétségtelenül ő volt a vezető, az első az egyenlők között. Ez így volt rendjén, hiszen ő volt a felszentelt pap, mégpedig jezsuita, ami a szemünkben nagy tekintélyt jelentett.

– Ha jól tudom, a szülei kapcsolatban álltak a jezsuitákkal.

– Igen. Raile Jakab például sokszor járt nálunk a lakásunkon, és a többiek is felkeresték a szüleimet, különösen apát. Anya lelkiajája páter Müller Lajos volt, aki nélkül első gyónásomat végezhettem. Hunya Dániel volt Lala spirituálisa, nekem pedig a lelkiajám. A legfontosabb, az egyetemnél is fontosabb iskolám a jezsuiták voltak. A Szentlélek lehetővé tette, hogy a szerzetesrendek feloszlata után jezsuitákat és más rendbeli papokat alkalmazhattam a Művészettörténeti Dokumentá-

cios Központban, egészen az eltávolításomig. A szegedi jezsuiták egyikét, Nagy Töhötömöt külön is említem, mert ő anyánk ágán a rokonunk volt. Egy alkalommal golyó lyuggatta kalapban jött fel anyához. Kezembe fogtam a kalapot, és Töhi elmesélte, hogy legutóbbi római útja során személyesen XII. Piusztól kapta ajándékba, mert ez a kalap a jezsuita várban, Pro Mi-

Visszatérve Izay Gézára és a csoportunkra: a náci megszállás és különösen a nyilasok hatalomra kerülése után fő feladatunk természetesen a zsidók mentése volt. Budapesten élünk, jómagam a jezsuita rendházzal szomszédos Marianumban. Nagy mennyiségen gyűjtöttünk össze keresztleveleket, nunciatúrai védleveleket, katolikus egyesületek igazolványait és számos hamis igazolványt. A megmentetteket mindenekelőtt el kellett szállásolnunk. Emlékeztem szerint legalább két száz lakás állt rendelkezé-

„Ma már semmi mást nem tartok fontosnak, csak az irgalmasságot, ami nem más, mint a gyakorlatban megvalósított szeretet. A konkrét ember által létezik, nincs elmélete, csak gyakorlata van”

sünkre, és ezenfelül kollégiumi helyek, búvóhelyek a különböző rendházakban, illetve plébániákon. A két száz lakás egy része külföldre menekültetől átadtak lakás volt, nagy részük pedig az újsághirdetésekben talált kiadó lakások, köztük albérletek biztosítottak. minden esetben ellenőriztük a házakat, a környezetet, hogy meggyőződjünk arról, mennyire biztonságosak. Nagyon lényeges volt, hogy személyesen nem ismertük a bújtatottakat, tehát az igazi nevüket nem tudtuk, és ők sem a miénket. Mondanom sem kell, hogy a lakások sok pénzt emésztek fel, márpedig áltunk kellett a kiadásokat, mert az odahelyezetteknek a legszűkösebb megélhetésre sem futotta. Én nem tudom, honnan volt mindenre fedezet, de tény, hogy minden megoldódtak az anyagiak. Mindig akadt valaki, aki lett Izay elő akár több ezer pengőt – emlékszem, egy alkalommal tizenötözer pengőt, ami rengeteg pénz volt. Élelmézes szempontjából Angelo Rotta segített nekünk.

– Vagyis a pápai nuncius.

– Igen. Kaptunk a nunciatúrát egy teherautót, a sofő-

rünk Stein István volt. Hetenként ez az autó szállította ki a lakásokra a legfontosabb élelmiszerket, amelyeknek nagy részét a nunciatúra biztosította. Izaynak olyan kapcsolata voltak – ezekről konkréten nem tudok semmit –, ahonnan nyílt parancsokat szerzett, amelyek egy-egy élelmiszerraktár megnyitottak előtük. Ezeket az élelmiszereket kizártlag a bújtatottak kaphatták meg. Az Izay-csoport fentebb említett tagjainak többsége az Úri utca 12. számú házban, a Pejacsevich-palotában élte át az ostromot. Izay Géza egy ideig a rendházban lakott, majd átköltözött hozzáink a Marianumba, a portán aludt, vállalta az éjszakai portás szerepét.

– Volt Önenben félelem abban a nehéz helyzetben?

– Soha nem éreztem veszélyt vagy félelmet azért, amit akkoriban az üldözött zsidók védelmében vagy a velük való szolidaritás kifejezéseként tettem. Eszembe sem jutott, hogy ez a magatartás valami kockázatot rejthet magában, vagy hogy ezért bármi atrocitás érhet engem. Ezt azért fontos leszögeznem, mert ne gondolja, hogy mindenek közben hősiesség vagy bátoraság lett volna bennem. Szó sem volt semmi ilyesmi ről. Egyszerűen tudtam, hogy ez minden katolikusnak elemi kötelessége, mert a szeretet isteni parancsa ezt kívánja tőlünk. Meg kell tennünk minden azért, hogy az embereket megmentseük, s meg kell tennünk minden azért is, hogy érezzék a velük való közösségi vállalkozást, és azt, hogy elítélik támadóikat, akiknek a tetteit istentelennek. Krisztust gyalázóknak, egyház- és kezesszényellenesnek tartjuk. A nyilasokat megvettem, azt gondoltam, hogy ez a sőprédék a közelemben sem érhet.

Életveszélyben? Voltam. Nem is egyszer. De félni? Ezektől a senkiktól?! Hozzáteszem, a várost elötötte a felelem. Valami pusztító erő, hihetetlen gonoszság söpört végig Budapestet, és alig kapott arcot ez a gonosz. Nem találkoztunk velük lépten-nyomon, nem özönlötték el a várost, nem volt a gonosznak „menyiségé”. Elég volt néhány szuronyos gazember ahoz, hogy több száz embert a halálba vigyen. A villamoson csak egy-egy tünt fel közülük, de akkor még a lélegzetvételt is hallani lehetett. Meg kellett tapasztalnunk a sátán valóságos jelenlétéét. Maguknak, fiataloknak elképzeli is nehéz azoknak az időknek az atmoszféráját. Az 1944–1945 köztött időkről, a holokausztól a felszabadulásig tartó időszakról beszélek. Bár szívesen használom a megszabadulás szót. Mert én nem felszabadultam, hanem megszabadultam.

– Mitől vagy kitől?

– A gonosztól, a sátántól szabadultunk meg. Mert Hitler alatt, a náci uralomra kerülésekor a sátáni gonoszság került hatalomra. Az egyik jezsuita mesézte nekem, hogy Hitler egyik beszéde alatt egyet levő pap titokban ördögű szertárt vezetett, és Hitler állítólag belezavarodott a beszédbé, nem tudta folytatni. Én ezt elhiszem. A gonoszság ellepte Budapestet. Mint valami fluidum, úgy öntötte el az utcákat, átjárta a házfalakat. Csak egyetlen példát mondok. Az akkor tizenötövenkénti Dusi húgom (Greskovits Pálné Dávid Ida – a szerk.) is részt vett a zsidómentő munkában. Egyik alkalommal rábíztam, hogy Schutzbossokat vigyen egy zsidó családnak, aki az Üjlipótváros egyik házában taroztak. Dusi mesézte, hogy a körútról befordulva a Pan-

nónia utcán ment a Vígzsín-ház oldalával szemközti járdán, amikor megláttá, hogy a nyilasok az egyik túloldali házból zsidókat terelnek le az utcára. Egy nő bepöltyált csecsemőt tartott a karjában. „Erre semmi szükség!” – ordította egy nyilas, kitépte a csecsemőt a nő karjából, és ugyanazzal a lendülettel elhajította. A bepöltyált gyermek Dusika mellett csapódott az úttestre, előrebillenő fejecskeje odacsattan az utcakőhöz, és szétloccsant az agyveleje. A bátor húgom pedig leszegte a fejét, és határozott léptekkel ment a küldetése felé.

– Hite szerint a zsidó-kereszteny kultúra alapszava az irgalmasság. Kifejtené ezt nekünk?

– Ma már semmi mást nem tartok fontosnak, csak az irgalmasságot, ami nem más, mint a gyakorlatban megvalósított szeretet. A konkrét ember által létezik, nincs elmélete, csak gyakorlata van. Az irgalmasság hétköznapjaira gondolok, mint amilyen a felebaráttal való megbékélés, a javaink, a tudásunk, a tehetségünk megosztása a rászorulóval, vagyis a másik ember gondjára, egyáltalán a teremtett világra való szerető odafagyelés. Az irgalmasságot hősi fokon gyakorlók szentítik a tisztelejük, mint például Salkaházi Sárát, Kalkuttai Teréz anyát, Márton Áron püspököt. Ám minden ember, aki az irgalmasság hétköznapjait megéri, Krisztus követőjévé válik. Akkor is, ha más a valása, vagy nincs vallása, vagy nem tud hinni az örökkéletben, és még akkor is, ha bűnöket követet el. Ha irgalmasságot gyakorolt, Krisztus jobbján lesz a helye. Megváltottságunk titka ez.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

ELTARTÁS

KATOLIKUS érzelmű hölggyel vagy szívesen kötnék eltartási vagy életjárádék szerződést idős hölggyel vagy ural. Keressen bizalommal! T.: 06/20-233-2125

INGATLAN

TELESEN KÖZMŰVESITETT, több generáció lakhatására is alkalmas, nagy kertes, felújított falusi ház eladó Jászberénytől 20 km-re. T.: 06/30-9788-664

KÖNYV

ÚJRA KAPHATÓ A ZARÁNDOK-ZSEBKÖNYV. A jezsuita rendalapító ünnepe alkalmából jelent meg a 100 lépés Loyolai Szent Ignáccal alcímű kötet harmadik, immár női zsebekkel is

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztele virrasztás hazánk lelke megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmisse. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentséginmádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miszeszárdekokért imádkoznak. minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitáscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztele imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelke megújulásáért. 21 órakor minden más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. mindenkit szeretettel várnunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpünki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztele híveket közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Zarándokcsoportok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáról: szeptember 6., október 6., november 6., december 6. (6 órakor). A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor előtérben követítő a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjein 17 órakor a budapest-bélvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): augusztus 24-én 18 órától 27-én 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Szabadulás és gyógyulás”. Szeptember 28-án 16 órától október 1-jén 13 óráig Ocsovai Gracián atya lelkigyakorlata: „A Szent Angyalok”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

BÚCSÚI SZENTMISE

Kisboldogasszony-búcsút tartanak Máriairemetén. Szeptember 8-án, pénteken a szentmisék 10.30 és 18 órakor lesznek. A 18 órai szentmisse főcelebránsa és szónoka Gyetván Gábor protonotárius, kanonok, helyettes esperes, plébániós, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága főigazgatója lesz. Szeptember 10-én, vasárnap a szentmisék 7.30, 9, 11 és 18 órakor kezdődnek.

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA
október 2-6. | 5 nap | 119.900 Ft/főMÁRIARADNAI BÚCSÚ
október 6-8. | 3 nap | 79.900 Ft/főOLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
október 9-15. | 7 nap | 249.900 Ft/főŐSZI ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE
október 12-14. | 3 nap | 89.900 Ft/főMEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 25-29. | 5 nap | 119.900 Ft/főSZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT
december 4-10. | 7 nap | 619.900 Ft/főVIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap
Üzletág, előfizethető a kiadónál,
a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. AUGUSZTUS 14.

kompatibilis méretű kiadása. A Jezsuita Kiadó szándéka az volt, hogy a kiadvány a formájával is segítse áthalálni az ötszáz év távolságát, után nyisson egy mai szemmel modern gondolkodású spirituális mester világába, és meditációs imá, lelkigyanakorlat vagy éppen zarándoklat során is használható legyen.

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bályegyet, képeslapot, papírregiszert és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra között.

TÁRSKERESŐ

72 ÉVES, diplomás férfi fiatalos társat keres. T.: 06/30-628-9657

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÖMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; [www.uvegfestes-stainedglass.hu](http://uvegfestes-stainedglass.hu)

**A hirdetések tartalmáért
és azok valódiságáért
a hirdető
vállal felelősséget.**

**A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,**
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNALJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <http://szgp.hu>

a Váci Egyházmegye területén lévő mely kórházban szeretne szolgálatot teljesíteni. A képzés elvégzése után oklevelet állítunk ki. Jelentkezési határidő: 2023. augusztus 31.

KOMMUNIKÁCIÓS KÉPZÉS

„Újságírás a XXI. században” címmel kommunikációs képzést indít a Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia a jezsuiták központjában, a Párbaszéd Házában (Budapest VIII., Horánszky utca 20.) azoknak, akik szeretnék elsajátítani a kommunikációt, az újságírás és az internetes sajtó alapjait, a szakma jeleseiől szeretnének tanulni, mindez a jezsuita igényesség és szellemisége jegyében. A képzés 20 alkalmat foglal magában, hetente 90 perces órákkal, ezen belül négy klubesttel, melyek során lehetőség nyílik az addig tanultak átbeszélésére. Jelentkezési határidő: szeptember 8. Bővebb információ: <https://ffja.hu/kepzes/>

TOVÁBBKÉPZÉS

A Veszprémi Érseki Főiskola a 2023-2024-es akadémiai évben is gazdag tanulmányi kínálattal várja a hítelői szakirányú továbbképzések és kurzusok iránt érdeklődőket, akik a Testteológia; az Élethigiénia és spiritualitás; valamint az Egyházi közösségszervezés, közösségsfejlesztés, közösségevezetés szakokra jelentkezhetnek 2023. szeptember 4-ig. A képzésben való részvételhez alapképzésben szerzett végzettség szükséges hítelői, pedagógusképzési, bölcsészettudomány vagy orvos- és egészségtudomány képzési területen.

Tiszta Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük.
Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az Új Ember hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje el gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települést, ahol él az aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjeszes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank)
Könnyesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiajárat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa>

Egyenes gerincsel a fény felé

Mustó Péter SJ halálára

(Folytatás az 1. oldalról)

Mustó Péter kivételes szellemiségenek talán az volt a kulcsa, hogy kendőzetlenül szembe kívánt nézni azzal, ami van. A „valóság” gyakran elkoztatottanak tűnő fogalma nála valódi súllyal bírt: nem akart kíernerí semmi elől, ami történik és adódik, nem akarta elfordítani a fejét semmiből, ami látható, akkor sem, ha kellemetlen, visszatasztító és fájdalmas. Kérlelhetetlen következetességgel vallotta, hogy mindenek, ami van, feltétlenül köze van Istenhez, mert minden Isten alkotott, és semmi sem létezhetne, ha Isten nem akarná. Ebből fakadt, hogy minden látni akart, azt is, amit senki nem lát szívesen. Talán senki nem beszél oly sokat a sötétségről, a kudarcról, arról, ami nem sikerül, ami zátonyra fut, mint ő, de nem azért, mert borulat vagy lehangolt lett volna, hanem azért, mert tényleg az élet egész foglalkoztatta, mindenkor együtt, ami hozzátarozik. Azokban a helyzetekben, ahol mások inkább betanult mondatokkal sekélyes vigaszt próbáltak volna nyújtani („melegítod, rendbe jön minden”; „nem adhatod fel a reményt”), ő nem áltatott semmivel, nem igért gyors javulást és megoldást, hanem arra figyelmeztetett, hogy ha az élethez a homály is hozzátarozik, akkor át kell élni. Mindaz, amit a világosságról, a fényről, a derűről, az egészségről és a növekedésről mondott, azért volt meggyőző, mert nem nélkülözte a sötétséget, a homályt, a lehangoltság, a betegség és a hanyatlás tapasztalatát.

Az évek során népszerűségükön belül gyakran szerepel az élet szó, az egyiknek még a címében is (Csendben születik az élet). Azért beszél szívesen az életről, mert az élet valósága kiszámíthatatlan és változásban lévő, nem pedig eleve elkészített, áttekinthető és lezárt, vagyis nem olyan, mint amit gondolunk róla. Elsősorban a valóság érdekelte, és csak másodsorban az, ahogyan fel tudjuk dolgozni magunknak. Bevallása szerint az életet, az élet növekedését és kibontakozását kívánta szolgálni, de soha nem keltezte azt a látszatot, hogy egyenes vonalú és könnyed pályán halad előre. Megszokhatatl-

nul egyedi volt, ahogyan tartózkodott a szakadékok, a törések és a mély völgyek begették vallási elfedésétől, és meg tudott győzni arról, hogy a fájdalommal járó teljes élet többet

Valójában nem a rendkívüli hajszolása vagy az intézményesség elutasítása eredményezte, hogy rendszeresen határponton találta magát akár Európában, akár Dél-Amerikában, hanem az az igénye, hogy a hegyi beszéd és a jézusi irgalmasság jegyében álló keresztenységet váltson valóra

ér a fájdalomtól mesterkérülten megfizsítött részéletnél. Ez a tartózkodása abban is megnyilvánult, hogy kerülte az előre elkészített, sivár és senkit nem vonzó mondatokat és ki-fejezések, sót szívesebben beszél az életről ott, ahol a legtöbb Istenről beszélénk, szívesebben beszél jóindulatról ott, ahol a legtöbb a szeretetet emlegetnék, és szívesebben beszél a valóság tiszteletéről ott, ahol a legtöbb csak annyit préselnek ki magunkból, hogy „éld át a hit örömet”.

Életútja pontosan fel is készítette erre a hozzáállásra, részben annál fogva, ami történt vele, részben annál fogva, amit szabadon választott magának. 1944-ben, kilencéves korában a családja kénytelen volt elmenekülni a front elől, és hat éven át menekülttáborban is éltek. Miután tizenyolc évesen belépett a jezsuita rendbe, elvégezte a rendben szokásos képzést, s 1963-ban pappá szentelték, 1965-től ifjúsági lelkész-ként tevékenykedett Münchenben. Fontos volt számára, hogy ne csak azokkal a fiatalokkal találkozzon, akik katolikus iskolákba járnak, ha-

nem főként azokkal, akik „problémásak”, nehezen kezelhetők, kritikusak és nyugtalanok, s az intézmények biztonsága nélkül közöttük próbálja képviselni az evangélium szellemiségett. Ez az igénye úzte aztán 1977-ben Dél-Amerikába, elsősorban Kolumbiába, ahol végképp nem a belvárosi iskolák jól fésült és szépen felöltözött diákságával került kapcsolatba, hanem a nehezen kezelhető utcagyerekkel. Remény és kétség között Bogotá utcáin címmel olvasható levélgyűjteménye ma is megkapóan őszinte számvetést nyújt „Padre Piter” tollából. Az általa létrehozott bogotai napközi otthon, a Casa Estudio nem utolsósorban egykor müncheni diákjainak adományaiából működhetett. Nem meglepő, hogy Latin-Amerikában behatóan foglalkozott a felszabadítási teológiával, amelynek szegélyek iránti elkötelezettségevel nem volt nehéz azonosulnia. Hasonló tapasztalatokra tett szert Berlinben, ahol a munkásoknak életét élte, és a lehető legegyszerűbb munkákból tartotta fenn magát.

Valójában nem a rendkívüli hajszolása vagy az intézményesség elutasítása eredményezte, hogy rendszeresen határponton találta magát akár Európában, akár Dél-Amerikában, hanem az az igénye, hogy a hegyi beszéd és a jézusi irgalmasság jegyében álló keresztenységet váltson valóra. Érdekes megfigyelni, hogy ebben az összefüggésben lát-szólág egymástól távol eső katolikus törekvések találkoznak egymással. Közismert például, hogy egy bizonyos Karol Wojtyła milyen őszinte érdeklődéssel fordult a munkásoknak életformája felé, majd pápává választása után – néhány szükségesnek tűnő korrekció követően – arról biztosította a brazil püspököt, hogy a felszabadítási teológia „időszűrű, hasznos és szükséges”.

Mustó Péter soha nem tagadta, hogy a határhelyzetek felé vonzódó életútja belső válásába sodorta. A krízisre annak köszönhetően találta megoldást, hogy magáévá tette Jálics Ferenc lelkigyalorlatos programját, és elindult a belső ima Jálics-féle útján, amelyet idővel egyedi színezetűvé formált. A csendes, belső imádságban, amelyet előszeretettel nevez-

zett meditációnak, ugyanazt élte át, mint lelkipásztori tevékenységek helyszínéne: azt, hogy nem szabad elmenekülnie a nehézségek, a feszültségek és a megoldhatatlan helyzetek elől. Úgy vélte, hogy a belső csendre irányuló törekvés ugyanúgy szakadékokkal és sötétségekkel szembesíti az embert, mint az egész „külső” élet, és a világosságnak a belső életében is csak akkor van esélye, ha nem kerüli ki a homályt. A csendes imádságban ülő embernek, vallotta, magától kiegynésedik a gerince, hiszen az őszinte belső szembenézés a testben is egyenességet hoz magával, s az emberség testi vétülete általában is fontos eleme a gondolkodásának. A belső imádság lett az otthona, erről tanúskodik Ahol otthon vagy című könyve is. Ezekből a tapasztalataiból következően tudott Mustó Péter olyan eredeti módon és lenyűgözően beszálni Istenről, Isten jelenlétének súlyáról, időnként félelmetesnek mutatkozó fel-foghatatlanságáról és irányíthatatlanságáról, arról, hogy sok évtizednyi szerzetesi élet, papi életforma és lelkipásztorkodás után még mindig azt kell mondania: „nem értem Istent”. Dőreség lenne tagadni, hogy az imádságról alkotott felfogása ellenérzést és bírálatot is vont magára, de az idevágó kritikák inkább a keresztenyel lelkiségét hagyomány ismeretének hiányáról tanúskodnak, mintsem megalapozottak. A meditáció kifejezés például szerves része a keresztenyel lelkiség ősi szókészletének, de ennek már nincs mindenki tudatában.

Egyedi életútja és gondolkodás-módja ellenére a jezsuita Péter atya soha nem volt egyedül. Meggyőződése volt, hogy élni csak másokkal közösségen lehet, és szellemi téren is csak másokkal együtt lehet növe-

kedni. Nagyon kedvelte, és népszerűsíténi is próbálta Christian Bobin francia írót, akinek Elámulni a minden nap című kötete nélküle nem jelenhetett volna meg magyarul. Nagyra tartotta François Cheng francia regényírót és esztétát, aki az emberi lélekéről alkotott felfogásából sokat tanult. Még az elméleti fizika is közel állt hozzá, gyakran hivatkozott például a kvantumfizikus Hans-Peter Dürr-re, mert lenyűgözte, amit a valóság mélyszerkezetéről gondol. A másokkal ápolt kapcsolat rendhagyó formáját jelentette, hogy műveit Hári Ildikó szerzetes nővérelő köözön írta, aki idővel társzervezőként is megjelent könyvei címlapján. De az emberi kapcsolatokról azért is beszél rendszeresen és mélyenszántóan, mert meggyőződése volt, hogy az, ami idegennek, zavarónak, bosszantónak, tasztónak túnik másokban, nélkülözhettek nemcsak önmagunk, de az egész valóság, sőt Isten megismeréséhez. Ezért volt kulcsszava a jóindulat, amely nélküli eltasztítjuk magunktól mindenekkel a negativitást, és ezzel lemaradunk az élet és a valóság általéseről.

Mustó Péter könyveinek jellegzetesen rövid mondatai mintha éppúgy valamilyen nagy belső figyelemből pattannának elő, mint előadásainak, lelkigyalorlatos beszédeinek sokszor hosszú csönddel bevezetett tömör megállapításai. Olyan csendből lépnek elő, amely mindenre nyitott kíván maradni. Amikor értesültem a haláláról, kimentem a szabad ég alá. Fenyegető, csúnya, kellemetlen szürke felhők ülték meg az eget, de egyetlen sávban szokatlanul tisztta kék égbolt tünt át közöttük: azért volt annyira vigasztaló, vonzó és áratlan, mert körülötte valami egészben más volt.

Metafizika mint madártávlat

Válóczi Józseffel, az Esztergom Hittudományi Főiskola teológiai tanárával a filozófusok és a transzcendens kapcsolatáról indítottunk sorozatot. Ennek negyedik részét adjuk közre.

A koszmeó görög szó, azt jelenti: ékesíték, csinosítók, díszítők. A magyar fülnek is ismerősen csenghet, hiszen a kozmetika és a kozmosz szó is ebből az igéből származik. Mától evangéliumában is találkozhatunk vele, az okos és a balga szüzek „rendbe hozták”, valójában „kicsinosították” lámpásaiat – de ennél az alighanem váratlan és izgalmas részletnél fontosabb, hogy a kozmosz és a kozmetika kapcsolata egyáltalán nem véletlen. Az ókori görög gondolkodásban a szépség mintapéldája a világmindenség, mégpedig azért, mert rendezett. Simone Weil értő olvasatában a görögöknek a harmónia és az arithmosz (szám) szavak szinonimái az igen gazdag jelentésű logosznak: a világ(egyetem) szigorú, szükségszerű rendje a

számok nyelvén is leírható, mert az értelem értelmes és megérthető rendet teremt. Az értelmes rend megigéz, megidezi az isteni világot. A keresztenyel filozófia és teológia, integrálva a görög világértelmezés számos természeti és teoretikus elemét, különböző mértékben építve Platón vagy Arisztotelész szellemi örökségére, maga is a rend igézetében bontakozott ki; a középkori úgynevezett skolasztikus filozófia és teológia szinte tökélyre fejlesztette ezt a szemléletmódot. Bár akkor és még évszázadokkal később is voltak, talán nem túlzás így fogalmazni, karikatúrisztikus vadrajzai is, vitathatatlanul legnagyobb képviselője, a kétezer éves teológia önmaga-működtetését.

A világ autonómiajának következetes kibontása bátor-

Tamás bizonyos rokonszenes arcá, jó cégre lehet ennek a hozzáállásnak.

Tamás alapvetése megfogalmazható így: ha van Isten, akkor minden tőle, illetve a hozzá való viszonytól függ. Isten létenek beláttatása után a figyelem és az erőfeszítések fókusza Isten és a(z) Istentől különböző, „teremtett” világ viszonyának kerdése kerül. Tamás lényegelőtől származó gyümölcsé, hogy fogalmi készletével egyszerre tudja mindenki másnál világosabban állítani, érvényre juttatni Isten transzcendenciáját, minden teremtett valóságot mérhetetlenül felülmúlt voltát és immanenciáját, a teremtett valóság minden elemében benne lakozását, és ebből következően: a teremtett valóság mindenestől való függését Istentől és ugyanennek a valóságnak az autonómiaját, önmaga-működtetését.

A világ autonómiajának következetes kibontása bátor-

rítja Tamást „ismeretelméleti optimizmusra”, ebből táplálkozik szilárd meggyőződése,

Szent Tamás filozófiája meggyőzően tanúskodik arról, hogy lehetséges úgy felfogni és ábrázolni a rendet, hogy vonzó legyen, elfogadott, sőt ambicionált út legyen a(z) isteni teljesség felé

szül megvilágítani vagy megválaszolni. És a világ autonómiajának következetes kibontása bátorítja Tamást arra is, hogy az erkölcs vonatkozásában felröházza az embert, bár nem korlátok nélküli, de az isteniből részesedő törvényhöz hatalommal.

Az eddig mondottak alapján remélhetőleg hihető, még konkrét mozzanatok részletezése nélkül is, hogy ez az alapvetés olyan keretet teremt, amelyen belül logikus, a levegővétel természetességevel ható helye lesz minden egyes apró részletnek, a valóság minden egyes darabjának. Az így felálló rendszer pedig nemcsak azzal nyit vagy mutat a természetfelettire, hogy hierarchikus a szerkezete (mint egy piramis, amelynek minden éle az egyetlen csúcsa felül tart), hanem már a pusztalétevel is. Tamás filozófiája meggyőzően tanúskodik arról, hogy lehetséges úgy fogni és ábrázolni a rendet, amikor teológiai témákat ké-

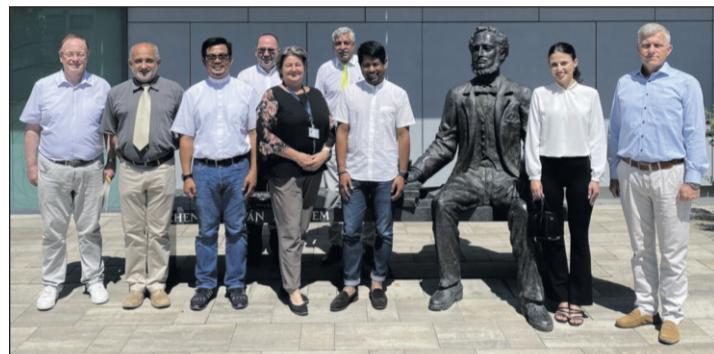
hogyan vonzó legyen, elfogadott, sőt ambicionált út legyen a(z) isteni teljesség felé.

És a Tamás által szintetizált rendszer megerősítheti a hívőt is abban, hogy elköteleződése Isten mellett nem észlelhető, nem véletlenek és esetlegességek hitegette hazardizálás, hanem olyan hatalom hordozza, amely az égboltot és a csillagokat is képes a helyükön tartani.

Ludwig Wittgensteinnel szólva kiigazodhat az ember egy városban úgy is, hogy, egy térkép birtokában, kvázi madártávlatból rálátása van annak egész területére, vagy úgy is, hogy, térkép hiján, elég szer bejárta már keresztlakasul minden utcáját, minden zugát. Tamás a „térkép” birtoklásának biztos tudatában igazodik és igaz el a valóságban, nem fog eltévedni, aki ráhagyatkozik. De talán legitim az a kíváncsiság is, amely a Wittgenstein pedzette másik ösvény felfedezésére indít.

HÍREK KÉPEKBEN

• Július utolsó hétfőjén személyes találkozásra gyűltek össze az online görögkatolikus liturgikusnék-kurzus résztvevői Budapesten. Szombaton este vecsernyén vettek részt Takács Gusztáv atya vezetésével, vasárnap a Fő utcai görögkatolikus templomban Kocsis Fülöp érsek tartott Szent Litugiát a közösségeknek.

• Angol nyelvű szentmiséket mutatnak be Győrben verbita szerzetes papok vezetésével augusztustól minden hónapban. A szentmiséket a győri Nagyboldogasszonyszékesegyházban, a Káptalandombon tartják minden hónap harmadik vasárnapján, 16 órai kezdettel. (Az első szentmise időpontja: 2023. augusztus 20.)

• A több mint 120 éves hagyományokkal rendelkező manilai San Beda Egyetem két előjárója látogatott a Széchenyi István Egyetemre. A bencés rend által fenntartott Fülöp-szigeteki intézmény képviselőit Sárai-Szabó Kelemen, a győri Szent Mór Bencés Perjel-ség perjele és az egyetem munkatársai kalauzolták a győri kampuszon.

Hálával Elvira anya életéért

Elhunyt a Cenacolo közösség alapítója

Augusztus 3-án, nyolcvanhat éves korában, a Cenacolo közösség egész nagy családjának imáival és szeretetével körülvéve Elvira Petrozzi nővér, a Cenacolo közösség alapítója visszatért a mennyei Atya házába. Az alábbiakban a közösség magyar Facebook-oldalán megjelent személyes hangvételű búcsúzást olvashatják.

„Amikor azt mondják majd: »Elvira meghalt!« énekeljetek, táncoljatok, ünnepeljetek, mert én élek! Jaj nektek, ha ezt mondjátok: »szegény meghalt«. Nem, nem szegény! Mert én békében és boldogan énekelve megyek el, énekelve... Közben megnyílik előttem valami óriási titok. Az élet nem halhat meg!“ Elvira Petrozzi nővér, akit Elvira anyaként ismertek, ezekkel a szavakkal – amelyeket éveken át ismételgett – készítette fel munkatársait és az általa alapított Cenacolo közösség fiatalait az örök életbe való átmenetére. Nyolcvanhat éves korában, a Cenacolo közösség egész nagy családjának imáival és szeretetével körülvéve, Elvira anya nyugodtan tért vissza az Atya házába.

Földi zarándoklatát a Cenacolo közösség Saluzzóban található házában fejezte be, ahol betegségenek utolsó éveit töltötte a közösség nővérei gondoskodásában. Augusztus 3-án, csütörtökön hajnal 3.50-kor, a ház összes nővérének imádságával körülvéve, a Salve Regina éneklése után szélesre tárta nagy, fénymű szemeit, s bizalommal átadta magát az Atya írgalmaknak és a Szűzanya gyengésgének.

A szegények és a rászorulók – különösen a függősségekbe és az értelmetlen életbe tévedt fiatalok és az

elestek – szeretetében és szolgálatában rendkívüli nagylelkűséggel és intenzitással eltöltött élete során, valamint a kereszt mellett töltött utolsó éveiben Elvira anya mindenügy hittel, elszántággal, bátorággal és Istenbe vetett teljes odaadással tett tanúságot az élet iránti mérhetetlen szeretetéről.

Már a július 13. és 16. között a Saluzzo dombján tartott Élet ünnepé napjaiban több ezer ember, közöttük a közösség nagy családjához tartozó fiatalok, szülők és barátok – akik a világ különböző részeiről érkeztek, hogy megünnepljék a Cenacolo közösség negyvenedik évfordulóját – intenzív imádságban és mély szeretettel gyűlték köré, hogy köszönetet mondjanak neki, és elkísérjék az örök életbe vezető úton. Az ünnep végén emberek arádával, fiatalok a világ minden tájáról, a közösség gyermekei, barátok, szülők jöttek a formációs házba egy simogatásra, egy imára, egy köszönetre, hogy elbúcsúzzanak

tőle. A mennybe születésének várákozása minden emberi várakozást felülmúlva terjedt, imával és szereettel, meghatottsággal és hálával töltötte el mindeneknak, mindenekelőtt a különböző testvériségekbe fogadott fiataloknak a szívét, akik üdvözölték és köszönetet mondhattak neki. Mint egész életében, Elvira anya mindenügy, egészben a végsőig, halála reggeléig, az Atya életére tett igérethez sedésének napjáig mindenkinél oda akarta adni magát.

Hálát adunk az Úrnak veled együtt ezért az életért, amely oly értékes, és amely oly sok életet segített újjáéledni, reményt és élni akarást találni! (...) Mindannyian meg-hívunk benneteket, hogy e hír halatán mosolyogjatok Elvira anyára, és mondjatok neki köszönetet a teljes életéért! A mennyből vigyázz ránk és járj közben értünk!

Forrás és fotó:
Cenacolo közösség/Facebook

AZ ÚJ EMBER KÖNYVESBOLT AJÁNLATA

ŐSZENTSÉGE FERENC PÁPA
MAGYARORSZÁGI
APOSTOLI LÁTOGATÁSÁN
ELMONDOTT BESZÉDEI

2023. április 28–30.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

A kiadvány megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.), valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

Mi magunk vagyunk az üzenet

Német nemzetiségi és ministránsbúcsú a bátai kegyhelyen

A német nemzetiségek és a ministránsok búcsúját tartották Urunk színeváltozásának ünnepén, augusztus 6-án Bátán, a Szent Vér-kegyhelyen. Az ünnepi szentmisét Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök celebrióltára Sümegi József diákonusnak, a kegyhely őrének szolgálata mellett.

Még Mohácsról is érkeztek hírek a csaknem három évvvel ezelőtt bazilika rangra emelt bátai kegytemplomba, hogy részt vegyenek a német nemzetiségi búcsú szentmiséjén. Az ünnepélyes bevonulást követően Mayer Mihály nyugalmazott püspök német nyelven is köszöntötte az egybegyűlteket. Hasonlóképpen az olvasmányok és az evangélium is elhangzott minden németül, mind pedig magyar nyelven.

A nyugalmazott megyéspüspök a bátai ministránstalálkozó kapcsán megemlékezett a Lisszabonban épülő véget érő ifjúsági világtalálkozóról is, ahol Ferenc pápa több témaiban is megszólította a fiatalokat. Az egyik kijelentése így szólt: „Küldetés vagytok!“ Tehát Istennek nem csupán üzenete van, amit elmond nekünk és tovább kell adnunk, hanem mi magunk vagyunk az üzenet. minden, amit teszünk, mondunk: üzenet.

Sokféle megtévesztő üzenet keríti a világban, különféle ideológiák, mozgalmak vesznek körül minket, és igyekeznek átalakítani a gondolkodásunkat. Neunk azonban ragaszkodnunk kell ahhoz, amit az Atya kijelentett a színeváltozás hegynél Jézusról: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik. Ót hallgassátok!“ (Mt 7,5) – mondta Mayer Mihály.

A szentmisé végén a nyugalmazott főpásztor a Szent Vér-ereklyével adott áldást a jelenlévőkre.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye